

Умацаванню сувязяў Беларусі і Арменіі паслужаць дынамічныя палітычны дыялог і дзелавое ўзаемадзеянне

Кіраўнік беларускай дзяржавы Аляксандр Лукашэнка павішаваў Прэзідэнта Арменіі Сержа Саргсяна з нацыянальным святам — Днём Незалежнасці.

«У Беларусі высокая цэннасць традыцыйна дзюжальнага характар адносінаў паміж нашымі краінамі», — гаворыцца ў віншаванні. «Узроўненні, што ўзаемаздавальна, дынамічны палітычны дыялог і плённае дзелавое ўзаемадзеянне будучы і надалей служыць умацаванню ўсебаковых беларуска-армянскіх сувязяў», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Большасць насельніцтва карыстаецца рускай мовай, але і беларуская нам родная

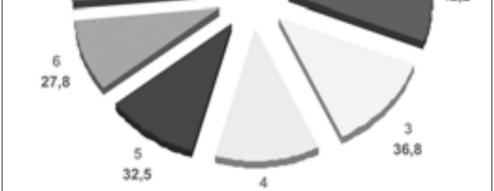
(Заканчэнне. Пачатак у нумары за 19 верасня). Паводле вынікаў даследавання «Меркаванне грамадзян Беларусі аб пашырэнні прымянення беларускай мовы ў жыцці грамадства», праведзенага Інфармацыйна-аналітычным цэнтрам пры Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, амаль палова насельніцтва краіны лічыць неабходным перш-наперш пашырыць ужыванне беларускай мовы ва ўсіх дзіцячых дашкольных установах, трэць апытаных — падчас адукацыйнага працэсу ва ўсіх навучальных установах.

Вядуча роля ў пашырэнні ужывання беларускай мовы ў жыцці грамадства адводзіцца новаму пакаленню, сістэме адукацыі, сродкам масавай інфармацыі, органам дзяржаўнага кіравання.

Палова насельніцтва падтрымлівае ідэю больш шырокага выкарыстання беларускай мовы ў краіне пры ўмоў, што падчас яе рэалізацыі не будзе перагібаў. Без усялякіх умоў ідэю падтрымлівае 21 працэнт грамадзян, супраць — каля 16. Барыянт адказу «мне усё адно» выбралі каля 7 працэнтаў.

Трэць насельніцтва лічыць важным для дзяржавы больш шырокае выкарыстанне ў грамадстве беларускай мовы і акараць столькі ж — не вельмі важным. Іншакі жаданні, роўная частка насельніцтва як прызнае, так і не прызнае важнасці моўнай праблемы для краіны.

Палова рэспандэнтаў лічыць, што беларуская мова патрэбна дзяржаўнай падтрымка, аднак 27 працэнтаў не бачаць у гэтым неабходнасці, а пятая частка не змагла адказаць на гэты пытанне.

- 1. Міралюбства, добразычлівасць да іншых народаў.
2. Месяца пражывання (агульнасць тэрыторій).
3. Цярплівасць, працавітасць, умненне дамагацца пастаўленай мэты ўласнымі сіламі.
4. Валоданне дзюма мовамі — рускай і беларускай.
5. Своеасаблівае народнае традыцыі, культуры і мастацтва.
6. Усведамленне сабе грамадзянінам незалежнай суверэннай дзяржавы.
7. Усведамленне сваёй супольнасці з іншымі славацкімі народамі, перш за ўсё з рускім народам.
8. Унікальнасць культуры ў цэлым.
9. Валоданне беларускай мовай.
10. Здавальнасць да канца адстойваць свае інтарэсы.
11. Асаблівых адозненняў няма.

Аб поўнай гагоўнасці пераісці зараз на стасункі на беларускую мове заявілі толькі 7,6 апытаных. Аб сваёй поўнай або частковай гагоўнасці мець стасункі на беларускую мове ва ўстановах культуры заявілі 58 працэнтаў рэспандэнтаў, ва ўстановах адукацыі — 60 працэнтаў. У меншай ступені насельніцтва гатовы да ужывання беларускай мовы ў медуставах — 36 працэнтаў, у міліцыі і арміі — 36.

60 працэнтаў выказаліся за неадпаведнасць сённяшніх метадаў уздзеяння пры пашырэнні сферы выкарыстання беларускай мовы, за ўлік інтарэсаў і магчымасцяў усіх слабаў грамадства.

За вядзенне дзелавой пераісці ў краіне на беларускую мове выступаюць толькі 18 працэнтаў, 45 працэнтаў апытаных адмоўна ставяцца да такой ідэі, 33 працэнтаў з якіх — катэгарычна супраць.

Па меркаванні 55 працэнтаў апытаных, найбольш характэрнымі рысамі жыхароў краіны з'яўляюцца міралюбства, добразычлівасць да іншых народаў, 36,7 працэнта паказалі на валоданне дзюма мовамі — рускай і беларускай, 18 працэнтаў адзначылі валоданне беларускай мовай.

Жыхаром рэспублікі лічыць сябе 43 працэнта апытаных, грамадзянінам незалежнай дзяржавы — 30, жыхаром сваёй горада, раёна, вёскі — 24, грамадзянінам рэспублікі, якая была ў складзе СССР, — 12. Палова ідэнтыфікуе сябе з прадстаўнікамі адзінага народа Рэспублікі Беларусь. Прадстаўнікамі сваёй нацыі, народнасці ўсведамляюць сябе 27 працэнтаў. Шостая частка аднесла сябе да жыхароў Зямлі. Жыхарамі Еўропы ўсведамляюць сябе крыху менш за 5 працэнтаў (у большай ступені еўрапейскай адчуваюць сябе студэнты і мінчане).

Большасць насельніцтва лічыць дастатковай ступень выкарыстання беларускай мовы ў СМІ краіны і рэгіёнаў.

Ул. інф.

БАТЭ АДОЛЕЎ «НЁМАНА» Спорт-тайм

У выхадныя прайшлі матчы чаровага, 19-га, тура чэмпіянату Беларусі па футболе. Лідар першынства барыскаў БАТЭ ў нядзелю ў гадах узяў верх над рэзандэнтам «Нёманам» — 2:1. У складзе пераможцаў вылучыліся Віталь Радзюноў і Дамітр Бага, а ў гаспадароў забіў Дзмітрый Каваленка.

У суботу прайшлі астатнія матчы, вась іх вынікі: МТЗ-РІПА (Мінск) — «Гомель» — 4:2, «Віцебск» — «Дынама» (Мінск) — 2:3, «Шахцёр» (Салігорск) — «Днепр» (Магілёў) — 1:2, «Тарпеда» (Жодзіна) — «Дынама» (Брэст) — 1:2, «Нафтан» (Наваполацк) — «Мінск» — 1:0, «Граніт» (Міхалішчы) — «Смаргонь» — 1:1. Становішча ў гуле працягнулі наступнае: БАТЭ — 44 ачкі, «Дынама» (Мінск) — 34, «Днепр» — 32, «Нафтан» — 31. Барысаўчане правялі 19 гульняў, іх праследвальнікі згулялі на адзін матч болей.

ВІКТОРЫЯ ПАЎЛОВІЧ З «БРОНЗАЙ»

У нядзелю ў нямецкім Штутгарце завяршыўся чэмпіянат Еўропы па настольным тэнісе. З прадстаўніцаў Беларусі лепш за ўсіх выступіла лідар жаночай зборнай Вікторыя Паўловіч, якая стала ўладальніцай бронзавага медалю. У паўфінальным паядынку Вікторыя ва ўпярты барацьбе супаіла прадстаўніцы Германіі Ву Цзяюэ — 3:4. Для беларускай гэта другі бронзава медаль кантынентальна першынстваў — першы раз такога поспеху яна дасягнула два гады таму. А пераможца сёлетняга чэмпіянату стала Ву Дзядэюэ з Германіі, якая разарвала ў вышаральным паядынку ўкраінскую спартсменку Маргарыту Пласоцкую — 4:0. У мужчынскім турніры наш Уладзімір Самсоў — на чвэрцьфінальнай стадыі.

ГАВАРЦОВА І ПУЧАК ВЫЙГРАЛІ ТУРНІР

Беларускія тэнісісты Вольга Гаварцова і Тацяна Пучак выйгралі турнір у кітайскай Гуанчжоу. У нядзелю ў фінальным матчы нашы дзючаты абгрылі інтэрнацыянальны дуэт Кіміка Датэ Крум (Японія) — Ціянцян Сун (Кітай) — 3:6, 6:2, 10:8.

СТАРТАВАЎ ЧЭМПІЯНАТ СТАЛІЦЫ ПА ХАКЕІ СЯРОД АМАТАРАЎ

Матчам камандаў «Рубеж» і «Будаўнік» стартаваў 9-ы чэмпіянат горада Мінска па хакеі з шайбай сярод аматарскіх камандаў. Перамогу з лікам 8:3 на арэне хакеянага клуба «Юнацтва-Мінск» святкавалі хакеісты «Рубяжа». Паядынкі папярэднічала ўрачыстая цырымонія адкрыцця турніру, падчас якой былі прадстаўлены ўсе 12 камандаў-удзельніц. Да леташніх супернікаў дадалася новая лядовая дружна — «Хакейны кантынент».

Алена АЎЧЫНІКАВА.

ХЛЕБ НІКОЛІ НЕ БЫВАЕ ЛЁГКІМ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.) Размова зайшла таксама пра кавалкі зямлі, знакаміты дачныя шэсць сотак. Прэзідэнт параў ў дачыненні да іх пазыцыяў, бо гэта перш за ўсё магчымасць адпачыць душой на прыродзе, ну, і горад, дзе можна для сябе нешта вырасіць. А вась вясючкаў ён асабліва заклікаў займацца свамі прэсыяднымі кавалкамі зямлі, бо так было справядле.

Размова з журналістамі зайшла таксама пра асабнае афрыканскіх, азіяцкіх, амерыканскіх рынкаў. Адзначалася, што і на гэтым участку ў нас ёсць пэўныя поспехі. Адказваючы на пытанне ўкраінскага журналіста пра экспарт ва Украіну прадукцыі, вытворчасцю якой суседняя рэспубліка слабілася, Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што Беларусь гатовя паставіць «усё,

што братняя Украіна папросіць». І падтрымаў жарт журналіста, што задаваў пытанне: мы гатовы паставіць нават сала, бо суседзі незаслушжана ўсталывалі манопалію на гэты прадукт. У Беларусі не менш шануючы і спажываюць сала.

А на фестывальных кірмашы было ўсяго багаа, у тым ліку і сала. Сярод наведвальнікаў гандлёвыя рады, горада майстроў асабліва выдзялялі людзі з чырвона-зялёнымі стужкамі перадавоў.

Перадавікі, якія з цікавасцю разглядалі вырабы аднаго ганчара, камбайнеры з агракамбіната «Ждановічы» Мінскага раёна. Алег Голуб, Аляксандр Валасевіч, Міхаіл Саладука і Сяргей Шалуха ў адзін голас выказалі задавальненне кобрынскім святам. Усе яны, як высветлілася, былі аднаго гэтага ўдзельнікі, былі аднаго гэтага ўдзельнікі, былі аднаго гэтага ўдзельнікі, былі аднаго гэтага ўдзельнікі.

Абсалютны гераізм Валяцін Саламаха з агракамбіната

23 верасня — восеньскае раўнадзенства

Сонца ў чарговы раз пераісць нябесны экватар і пярэйдзе з паўночнага паўшар'я на нябеснай сфэры ў паўднёвае. У нас наступіць астранамічная восень, а ў паўднёвым паўшар'і Зямлі — вясна. Падчас раўнадзенства працягласць дня і ночы на ўсёй планеце аднолькавая і раўняецца 12 гадзінам. Аднак з-за рэфракцыі, якая як бы «прыўзнямае» Сонца над гарызонтам, светлавая дзень усё ж доўжыцца крыху больш.

Усходняя раўняца дзень восеньскага раўнадзенства святам і адзначалі яго пірагамі і гульнямі. Японцы святкуюць Дзень восеньскага раўнадзенства з 1878 года. Штогод па ўсёй краіне праходзіць традыцыйны фестываль гарбузоў, з якіх японцы робяць скульптурныя кампазіцыі.

З пункту гледжання астраналогіі, 23 верасня Сонца пераісць гарызонтальную вась і пярэйдзе з працавітай Дзевы ў гарманічныя Шалі. Дзень і ноч ураўнаважваюцца, як дзве чашы шалюў. Наступае перыяд раўнавагі і заспакаення. Чалавек «знаходзіць сваё месца», атрымлівае магчымасць крыху перавесці дух і атрымаць асалоду ад вынікаў сваёй ранейшай дзейнасці. Працоўны настрай паніжаецца.

Падтрымвала Інга МІНДАЛЕВА.

НАФТАПРАВОД — НЕ ДАРМАВАЯ ЗАПРАЎКА

19 верасня пасля апоўначы каля вёскі Сарціслаў Шклоўскага раёна адбылося несанкцыянаванае адпампоўванне з нафтапрадуктаправода «Унеча—Полацк». На месцы здарэння міліцыя знайшла аўтамабіль, запоўнены ёмістасцямі з дзізельным палівам. Усго — 1 тысяча 250 літраў, коштам больш за 2,5 мільёна.

Саматужную ўрэзку невядомыя зрабілі напярэдня, а шланг схавалі ў кусты. Калі адпампоўванне было заўважана, зладзеі збеглі, але іх хутка знойдуць па аўтамабілю, які застаўся на месцы крадзяжу.

Алена КАЗЛОВА.

Хто што скажаў чюра...

Міхаіл МЯСНІКОВІЧ, старшыня прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук — пра стварэнне нацыянальнага беларускага камсінага агенцтва:

— Камсічнае ведамства будзе адказваць за ўсе работы і даследаванні, якія праводзіцца Беларусь за межамі Зямлі. У прыватнасці, агенцтва будзе карыраваць функцыянаванне другога беларускага спадарожніка «БЕЛКА-2», запуск якога з касмадрома Байканур назначаны на красавік 2010 года. Спадарожнік будзе стварыць сумесна са спецыялістамі з Расіі. На арбіту апарту павіна вывесці расійская ракета-носьбіт. Апроч таго, камсічнае агенцтва Беларусь мае намер стварыць уласны цэнтр кіравання палётамі. Ён будзе пабудаваны ў будынку Аб'яднанага інстытута праблем інфарматыкі ў Мінску.

Вольга ХАЛЕЦКАЯ, спецыяліст Рэспубліканскага цэнтру радыяцыйнага кантролю і маніторынгу навакольнага асяроддзя — пра тое, як шум за аномальнае на стан нашага здароўя:

— На людзей, якія жывуць побач з акумуляльнымі дарогамі, негатыўна ўплывае шум. Шведскія вучоныя высветлілі, што калі шум перавышае 60 дэцыбелаў, узнікае рызыка узнікнення павышанага ціску, а такую ўзроўню шуму падвяргаецца кожны чацвёрты жыхар індустрыяльных гарадоў.

Пры шуме ў 60 дэцыбелаў рызыка узнікнення павышанага ціску ўзрастае больш як на 25 працэнтаў. Пры 64 дэцыбелах рызыка дасягае ўжо 90 працэнтаў. Паводле нарматываў САНЭП, сардэчна-сасудзісты захаваранні могуць узнікнуць, калі чалавек па начах увесь час падвяргаецца ўздзеянню шуму гукасцю 50 дэцыбелаў (дб) ці вышэй — такі шум выдае вуліца з нейнтэнсіўным рухам. Каб зарабіць гэсонніцку, дастаткова шуму ў 42 дб; каб проста стаць раздражняніцку — 35 дб (гук шпату).

Юлія УЛАСАВА, прадстаўніца ХК «Дынама-Мінск» — пра тое, што нашы хакеісты ў сёлетнім сезоне зробіць стаўку на беларускую мову і рок-н-рол:

— У ХКЛ гуляюць тры клубы «Дынама»: «Дынама-Масква», «Дынама-Рыга» і «Дынама-Мінск». Мы добра разумеаме, што мы ўсе «Дынама», але кожны з нас чымсьці адпрывіаецца адзін ад аднаго. Чым мінскае «Дынама» адпрывіаецца ад «Дынама» маскоўскага ці рыскага? Тым, што яно — мінскае, і тым, што яно — беларускае. Менавіта таму мы ўсе больш і больш будзем праасуюцца беларускамоўнасцю. Што ж датычыцца гучоў, хакей — гэта спорт суровых мужчын. Суровыя мужчын значна больш асыляюцца з рокам, чым з поп-музыкай. Расшэне гэта не было сплантаным. Яшчэ летас хакейны клуб праўеў апытанне сярод фанатаў і высветліў, што падчас матчаў яны хацелі б чуць «Крэму» і N.R.M., а не якую-небудзь поп-зорку.

ВАНДАЛЫ Ё ПЕРАХОДЗЕ

Новы падземны пераход у Магілёве на перакрываўанні вуліцы Ленінскай і перспекта Міру стаў аб'ектам нападаў зладзеяў.

Нядуўна там нахабна скралі з камеры віданазірання. А цяпер невядомыя разбураюць пліткі, якімі абліцаваныя сцены. Прычым побач з замяненай пліт-

паводле слоў механізатараў, горад і стадабаўся. Яны таксама выказалі падзяку арганізатарам за тое, што для іх была арганізавана экскурсія на страўную ферму. Цікава было пазнаёміцца з работай рэдкага для нашых мясцінаў прадпрыемства ды паглядзець на экзатычную тлушку.

А вадзіцель РУСП «Мір» Баранавіцкага раёна Аляксандр Бадак заўважыў, што на свяце нібы адпачыў душой, за два дні неж адшыла на другі план напруга ад нядунай уборачнай. Яго падтрымаў камбайнер з гэтай жа гаспадаркі Мікалай Гаўрычык, і дадаў, што ўсё-такі сёлетняя ўборка выдалася складанай, спатрабілася шмат намаганняў і сілаў, каб сабраць хлеб своечасова і па магчымасці якасна. Таму сённяшняе свята яго ўдзельнікі цалкам заслужылі.

Абсалютны гераізм Валяцін Саламаха з агракамбіната

Кобрын.

ХАЛАДЗІЛЬНІК У ПАДАРУНАК — 3 ЛЁГКАЙ РУКІ ДАЧКІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.) Яшчэ адным месцам для раздачы падарункаў стала гімназія № 1 у г. Лідзе. Намеснік дырэктара па навукова-метадычнай рабоце Аляксандра Вішня выйграла калерыны тэлевізар «Віцязь». Звяздоўская лаўрэатка прызналася, што на працягу амаль двух дзюматкаў гадоў сябруе з найстарэйшым беларускамоўным выданнем і вельмі задаволеная такой дружбаю.

Яе вынікам стаў каштоўны прыз. Аляксандра Іванюна выказала надзею і спадзяванні на тое, што колькасць падчыскаў на Лідзьне пасля такіх акцыяў будзе толькі расці. З ёй былі салідарныя кіраўнікі гімназі Наталля Андрэюна Зайцава і начальнік ідэалагічнага ад-

дзела райвыканкама Інаса Генадзеўна Белуш, якія з задавальненнем уручылі тэлевізар сваёй зямлячцы.

Чарговы выезд «у людзі» традыцыйна стаў вельмі багатым на сустрэчы. Журналісты «Звязды» наведалі многія пункты Мінскага і Гродзенскага рэгіёнаў, сустрэліся з многімі людзьмі. Мы ўзроўнены ў тым, што па слядах звяздоўскага маршруту з'яўляюцца новыя прыхільнікі газеты, якая лічыцца сапраўдным дарадцам і памочнікам у кожнай сям'і.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ, Яўген ПЯСЕЦКІ (фота). Мінск — Дзяржынск — Каралічы — Навагрудак — Іўе — Ліда — Воранава — Ашмяны — Смаргонь — Маладзечна — Валожыны — Мінск.

Усе гэтыя людзі — нашы чытачы і падчыскікі — маюць напасаднае дачыненне да выйгрышаў у латарэі «Звязды» і суверніраў за перамогу ў віктарыях. Намеснік дырэктара гімназіі №1 з горада Ліды Аляксандра Вішня атрымала тэлевізар «Гарызонт» і прысутнасці ўсёго падкалектываў (на здымку побач з ёй вы бачыце дырэктара гімназіі №1 Наталлю ЗАЙЦАВУ і начальніку аддзела ідэалагічнай работы Лідскага райвыканкама Інасу БЕЛУШ). Сярод знаўцаў гісторыі «Звязды» перамога фотакарэспандэнтаў з Іўя Станіслаў ЗІЯНКЕВІЧ (у яго руках бэйсболка з нагатыкам газет), Супрацоўнік Іўеўскага райвыканкама Пётр Куніцкі таксама атрымаў сувернір за веданне звяздоўскай спадчыны.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

ПАПА РЫМСКІ НАВЕДАЕ БЕЛАРУСЬ?

Папа Рымскі Бенядыкт XVI можа наведаць Беларусь у 2010 годзе. Пра гэта паведамляе каталіцкае інфармацыйнае агенцтва Польшчы KAI, а таксама французскае інфармацыйнае агенцтва I-Media.

Чуткі пра магчымы прыезд Пантыфіка з'явіліся ў прэсе пасля таго, як быў абнародаваны папярэдні расклад марапрыемства Папы Бенядыкта XVI на 2010 год. Згодна з ім, у наступным годзе папа рымскі наведае такія краіны, як Мальта, Англія і Германія. У планах таксама наведаць і чацвёртай краіны. Называюцца два варыянты: Португалія альбо Беларусь. Як паведамляецца ў прэсе, чацвёртай паездка Папаты Аяца можа быць звязаная з наведваннем фаміліскага сантаўрыя ў Португаліі, які Пантыфік даўно жадае наведаць. Другі ж магчымы варыянт таксама цікавы — магчымая сустрэча Бенядыкта XVI з Патрыярхам Маскоўскім і ўсяе Русі Кірільям. Цалкам верагодна, што гэта сустрэча можа адбыцца на беларускай зямлі, куды Святога Аяца запрашаў Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка.

Як адзначыў у прэсе кіраўнік Аддзела знешніх царкоўных сувязяў Маскоўскага Патрыярхата архіепіскап Валалакаміскі Іларыён, які з 15 верасня знаходзіцца з афіцыйным візітам у Апостальскай сталіцы з мэтай абмеркавання праблем, звязаных з дыялогам паміж абедзьвюма Цэрквамі: «Сустрэча папы Бенядыкта XVI з Патрыярхам Маскоўскім і ўсяе Русі Кірільям абдуецца, калі з'явіцца відавочныя перспектывы плённай сумеснай працы абедзьвюх Цэркваў. Яна павіна мець характар сімвалічны, а не толькі прагматычны. Яна абдуецца, калі з'явіцца перспектыва пералому ў нашых адносінах».

17 верасня адбылася сустрэча архіепіскапа Іларыёна са старшынёй Папскай рады спрыяння хрысціянскаму адзінству кардыналам Вальтэрам Касперам. Архіепіскап і кардынал абмеркавалі пытанні сумеснай працы святароў і тэалагаў, накіраванай на паліпэнаўнае ўзаемаадносінаў паміж Цэрквамі. Па словах ватыканскага іерарха, абодва бакі гатовыя крок за крокам пераадоўваць наяўныя цяжкасці.

Як вядома, яшчэ ў 2006 годзе, калі Патрыярх Кіріль займаў пасаду кіраўніка Аддзела знешніх царкоўных сувязяў, ён сустракаўся з Пантыфікам. Падчас сустрэчы адзначалася, што дабрадатна глебаю для развіцця ўзаемадзеяння можа быць блізкасць пазіцыі Цэркваў па такіх актуальных пытаннях сучаснасці, якія праблемы маралі, пытанні біяэтыкі, неабходнасці прапагандавання традыцыйных хрысціянскіх каштоўнасцяў.

Закраначы пытанне аб тым, ці пацвердзіцца інфармацыя аб магчымай сустрэчы папы Бенядыкта XVI з Патрыярхам Маскоўскім і ўсяе Русі Кірільям, кардынал Каспер адзначыў, што такога рэзультату пацвердзіцца не выключана. «Калі справа дойдзе да гэтай сустрэчы, то яна, аднак, будзе абдуецца не ў Маскве і не ў Рыме», — адзначыў іерарх.

«Паведамленне, якое з'явілася ў СМІ, хоць і не мае афіцыйнага пацвердзэння, было з радасцю ўспрынята ўсімі нашымі вернікамі», — прызнаецца ў інтэрв'ю catholic.by архіепіскап Мінска-Магілёўскі мітрапаліт Тадэвуш Кандрусевіч.

— Хацелася б, каб гэта была праўда, каб нарэшце здзейснілася тое, аб чым так шмат гадоў маравя беларускія каталікі. Ведаем, што і Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка афіцыйна запрасіў Папу. Пантыфік гэта даказаў, што прывідае, як толькі Бог адчыніць дзверы. Можа, ужо і надшышоў гэты час, калі Бог адчыніць іх».

— Паведамленне аб тым, што можа адбыцца сустрэча Бенядыкта XVI з Патрыярхам Маскоўскім і ўсяе Русі Кірільям, таксама мяне вельмі ўрадавала, — гаворыць мітрапаліт Тадэвуш Кандрусевіч. — Я мару аб такой сустрэчы. Заўважыў маюся аб гэтым — і калі быў у Маскве, і цяпер, калі ўжо ў Беларусь. Гэтая сустрэча адгварнула б новую старонку ў адносінах паміж намі — Каталіцкім Касцёлам і Праваслаўнай Цэркваю. Сёння неабходна гэта новая старонка ў нашых адносінах, бо выклікі сучаснасці, секулярызнага часу вельмі неабяспечныя. Відавочна, што адказваць на іх неабходна супольна.

Ілья ЛАПАТО.

Крымінал

Ілона ІВАНОВА.

Абзац

Жыхар Мінска рабіў пералпаніроўку ў кватэры і апынуўся ў балюцы. У дзюжурную службу МНС паступіла інфармацыя аб разбуранні ў адной з кватэр на 10-м паверсе 17-паверхавага жылга дома на вул. Байкальскай. Выявілася, што жыхар хацеў прыбраць сцяну, што раздзяляла ванны пакой і прыбальна. Падчас абразання арматуры сцяны вулгашліфавальнай машынай (балгаркай) фрагмент сцяны абваліўся і прыдавіў мужчыну руку. Самастойна ён выбрацца не змог. Выратавальнікі аказалі пацярпеламу першую медпамагу, з дапамогай інструментаў паднялі сценку і вызвалілі яго. З пераламам і пашкоджаннем артрыў мужчына іспіталізаваны.

Мазырскім выратавальнікам давалося здымаць жанчыну з парэччэй балкона. Паведамленне пра тое, што на вуліцы Студэнцкай на парэччэй балкона 4-га паверха вісіць жанчына паступіла ў МНС з міліцыі. На месцы прыбыла машына з выратавальнай аўталесавіцы. Супрацоўнікі МНС пераканалі жанчыну спусціцца на зямлю. Выратаваную жанчыну 1981 г.н., якая знаходзілася ў стане псіхічнага растрасціва, адразу ж перадалі медыкам.

Школьнік пагражаў узраваць даведчаную службу сотавага апэратара «Волком». Сабёры, якія прыбылі на месца, выбухавога прыставаўанне не выявілі, інфармацыя не пацвердзілася. А вась «жартаўніка» вылучылі хутка. Ён апынуўся 14-гадовай вучань 9-га класа Бялхускай СШ.

Два браты з Салігорскага раёна загінулі пры сутыкненні матацыкла з рэйсавым аўтобусам. Аварыя адбылася ўвечары 20 верасня на аўтадарогу паблізу Старабіна. Браты, 1968 і 1982 г.н., вырашлі пакатацца на матацыкле ІЖ «Опітат-2» з бакавым прычэпам. Старэйшы се

ПАВАЖАНЫ ЧЫТАЧЫ!
Калі вы мяркуеце, што «Радар» прызначаны выключна для аўтаамагараў, то памыляецеся. Тут знойдзеце цікавую і карысную інфармацыю кожнаму ўдзельніку дарожнага руху. Пацаце жа наш рух прапануем вам разам з нашымі аўтамагараўцамі МУС Рэспублікі Беларусь Юрыем Аляксандравічам ЛІТВІНЫМ, які з задавальненнем згадзіўся адказаць на пытанні «Звязды».

РАДАР

22 верасня 2009 г. **ЗВЯЗДА**

Сёлета на дарогах краіны адбылося больш за 62 тысячы ДТЗ (гэта на 687 дарожных здарэнняў менш, чым летась), у выніку 4338 з іх пацярпелі, загінулі ці атрымалі траўмы людзі.

Выпуск № 1 (1)
Спецпраект газеты «Звязда» і Дзяржаўнай аўтамабільнай інспекцыі МУС Рэспублікі Беларусь

Юры ЛІТВІН, начальнік УДАІ МУС Рэспублікі Беларусь:

«П'яныя кіроўцы — наш галаўны боль»

ПРА СІСТЭМУ ФОТА-ВІДАФІКСАЦЫІ
— Ці можна ў найбліжэйшы час чакаць кардынальных зменаў «на дарозе»?

— Зараз ушчыльную займаем аўтадарогаў ІМІ (ад Брэста да мяжы з Расіяй). Там да пачатку наступнага года плануем укараніць сістэму фота-, відэафіксацыі парушэнняў правілаў дарожнага руху. Прынцып дзеяння гэтай сістэмы вельмі просты: інфармацыя аб парушэнні будзе перадавацца ў рэжыме рэальнага часу ў Цэнтр фіксацыі правапарушэнняў, пасля чаго кіроўца атрымае квітэнцію аб аплаце штрафу па пошце. Вось так, адмаўляючыся ад прамога кантакту інспектара з удзельнікам дарожнага руху, мы ўпэўненымі крокамі рушым па шляху сучаснай дзяржавы. У перспектыве плануем абсталяваць сістэмай фота-, відэафіксацыі і іншыя рэспубліканскія дарогі.

— Зразумела, што камера фіксуе аўтамабіль, а не кіроўцу. Што рабіць у тым выпадку, калі ўладальнік «железнага каня» пачне сцяваць, што не ён быў за рулём?

— Адзінае выйсце ў гэтай сітуацыі — унесці змяненні ў адміністрацыйнае заканадаўства. Першы крок у гэтым кірунку мы ўжо зрабілі: літаральна ў пачатку мінулага тыдня накіравалі ў зацкаўленныя ведамствы праект унясення змяненняў. Галоўная ідэя гэтых змяненняў у тым, што, калі ўладальнік транспартнага сродку не прайнфармуе пра тое, хто ехаў за рулём, адказнасць за парушэнне няяснае ён сам. Гэта сістэма, якая паказвае замежнае практыка, дастаткова эфектыўная. Ды і прапанаваныя змяненні, на мой погляд, проста неабходныя, бо, як вы самі зазначылі, сістэма фота-, відэафіксацыі не можа эфектыўна працаваць у рэжыме цяперашняга заканадаўства.

ПРА ЗМЯНЕННІ У ПРАВІЛАХ ДАРОЖНАГА РУХУ

— Плануеце, наколькі я ведаю, абмежаваць хуткасць руху ў населеных пунктах да 50 км/г. Якія змяненні ў ПДР, на ваш погляд, неабходныя яшчэ?

— Другога, мы нічога добрага не даб'ёмся. Іншая рэч, забіраць балы ў парушальніка. Напрыклад, у Мінску быў прэзэдэнт, калі мужчына за 2 гады здзейсніў 156 парушэнняў. Ён заплаціў у суме каля 5 мільёнаў штрафаў, але нават гэта яго не спыніла. Дык вось бальная сістэма была б, на мой погляд, добрым сітам для такіх вось сістэматычных парушальнікаў (праўда, такіх злых парушальнікаў, як гэты міністр, у нас вельмі мала. Абсалютная большасць адэкватныя і законнаслухмяныя людзі). Некалькі разоў памыліўся — і скажы да пабачэння пасведчанню кіроўцы. Але бальная сістэма патрабуе змяненняў у заканадаўстве і не малых матэрыяльных выдаткаў, таму перш чым укараняць яе на практыку, трэба абдумаць кожны крок, каб не нашкодзіць. Над гэтым мы цяпер і працуем.

ПРА АСНОўНУЮ БЯДУ ДЗЯРЖАЎНАЙ ІНСПЕКЦЫІ

— У Расіі, як вядома, дзве бяды. А ў Дзяржаўнай інспекцыі? — Асноўны наш, можна і так сказаць, галаўны боль — гэта п'яныя кіроўцы. Толькі сёлета ліквідавалі з праезнай часткі больш за 40 тысяч такіх кіроўцаў. У дзень на дарогах рэспублікі калегі затрымліваюць 150—200 чалавек, а ў выхадныя дні і таго больш — 500—600. Каб законна прыцягнуць такога кіроўцу да адказнасці, трэба затрымаць матэрыяльны і чалавечы рэсурсы. Афармленне аднаго кіроўцы ў двух інспектараў ДПС займае прыкладна тры гадзіны. Больш за тое, яны страчаюць дзяржаўныя сродкі ў выглядзе паліва, сваёй зарплаты. Мы неж пападлічылі, што адзін п'яны кіроўца абыходзіць дзяржаву, у залежнасці ад адрэсці, куды яго трэба весці на агляд, у суму да 200 тысяч рублёў.

— Як вы ставіцеся да павышэння штрафаў за кіраванне ў стане алкагольнага ап'янення? Наколькі гэта эфектыўна?

— Станова. Калі словы не дапамагаюць, трэба змагацца з п'янствам за рулём рублём. Каб адзначна сцвярджаць, што гэта эфектыўна, аднаго года недастаткова. Але я перакананы, што гэты штраф будзе. Я не кажу, што ўсе адрозны перастаюць піць, але большасць перад тым як сеці за руль на падпітку, задумаецца, а можа танней будзе выпіць таксі?

— Як вы ставіцеся да такой меры ўздзеяння на п'яных кіроўцаў, як удзячэння аўтамабіля?

— Шраг краін ужо пайшлі па гэтым шляху. І калі заканадаўца прыме такое рашэнне, мы не будзем прэчэкаць. Праўда, на маю думку, тут, як і ў выпадку з бальнай сістэмай, трэба быць вельмі асцярожнымі, каб не наламаць дзяр. Бо калі закон у п'яныя кіроўцы машыну, то пацярціць я яго сям'я, якая мае на аўтамабіль такія ж правы, як і парушальнік. Ці правільна гэта? Магчыма, трэба прымяняць гэтую меру ўздзеяння ў выключных выпадках. Напрыклад, калі чалавек больш за 70 разоў за некалькі гадоў трапляўся п'яны за рулём (а быў такі грамадзянін у Гродне), то адзіны варыянт — адрабляць яго аўтамабіль у законным парадку. Бо яго ўжо наўрад ці што выправіць.

ПРА БАЛЬНУЮ СІСТЭМУ

— На Захадзе людзі, якія здаюць парушальнікаў супрацоўнікам Дзяржаўнай інспекцыі, атрымліваюць дадатковыя балы. Магчыма, ёсць сэнс і нам пераняць такі метад барацьбы з парушальнікамі?

— Штодзень тэлефонуе людзі і наводзяць нас на парушальнікаў. Але шчыра прызнаю, мы нават і не думалі стымуляваць іх нейкімі баламі. Асабіста я лічу, што, настрайваючы людзей адзін супраць

друга, мы нічога добрага не даб'ёмся. Іншая рэч, забіраць балы ў парушальніка. Напрыклад, у Мінску быў прэзэдэнт, калі мужчына за 2 гады здзейсніў 156 парушэнняў. Ён заплаціў у суме каля 5 мільёнаў штрафаў, але нават гэта яго не спыніла. Дык вось бальная сістэма была б, на мой погляд, добрым сітам для такіх вось сістэматычных парушальнікаў (праўда, такіх злых парушальнікаў, як гэты міністр, у нас вельмі мала. Абсалютная большасць адэкватныя і законнаслухмяныя людзі). Некалькі разоў памыліўся — і скажы да пабачэння пасведчанню кіроўцы. Але бальная сістэма патрабуе змяненняў у заканадаўстве і не малых матэрыяльных выдаткаў, таму перш чым укараняць яе на практыку, трэба абдумаць кожны крок, каб не нашкодзіць. Над гэтым мы цяпер і працуем.

ПРА НОВАЎВЯДЗЕННЕ ДЛЯ ШКОЛЬНІКАЎ

— Сёлета ў сакавіку мы сумесна з Міністэрствам адукацыі і ўдзелам дэпутатаў Савета Рэспублікі правялі нараду, на якой вырашылі павялічыць колькасць гадзін школьнікам на вывучэнне асновы беспечных паводзінаў на дарозе. Упершыню ў гісторыі нашы дзеткі будуць здаваць залікі па асновах бяспекі дарожнага руху. Залікі гэтыя будуць праходзіць раз у паўгода. Такім чынам разлічваем выйсці праз дзядзю на ўсё населеніцтва рэспублікі. Кожны з нас з'яўляецца бацькам ці маці, дзядзем ці бабуляй. І наўрад ці нехта з нас здзіцца, ведаючы, што наша дзіця ў школе вывучае асновы бяспекі, пераходзіць з ім дарогу на чырвоное святло. У шарагу выпадкаў, я думаю, дзіця падкажа бацькам, што гэтага не трэба рабіць. Ну а калі дзіця не здасць залік, я не думаю, што мама з татам будуць наймаць рэпетытара, а напэўна сядуць самі, пагартваюць ПДР і растлумачаць яму, як трэба паводзіць сябе на дарозе.

Ці праводзіцца кантроль за дзядзюрымі экіпажамі?

— Кожны начальнік за змену павінен правярць работу нарада ДПС не менш чым два разы. Мы ведаем дакладна, дзе павінен знаходзіцца інспектар у тую ці іншую хвіліну. І калі вы ўбачыце супрацоўніка ДАІ на пэўным участку дарогі пры няяснай службе, то ведаеце, што знаходзіцца ён там не проста так. Яго туды накіравалі. І ў любы момант мы можам прыехаць і правярць, там ён ці не. Робім гэта, як публічным, так і тайным спосабам.

Якая зарплата ў інспектара ДАІ? Ці ведаеце вы пра факты, калі вашы супрацоўнікі бралі хабары?

— На жаль, факты хабару сярод супрацоўнікаў ДАІ маюць месца. Вядома, мы пра іх ведаем і прымаем неспарэды ўдзел у вылучэнні такіх злачынстваў. Аднак вывясці факт хабару не галоўнае. Галоўнае — папярэдыць такія злачынствы. Вялікую ролю ў гэтым адгравае індывідуальна-высвабодная праца кіроўніка ўсіх узроўняў з падначаленымі асобамі складам. Бо нярэдка праблемы ў сям'і і ў асабістым жыцці ўплываюць на якасць выканання службовых задач. Хачу звярнуцца да грамадзян, калі супрацоўнік ДАІ спрабуе схіліць вас на дачу хабару, паведамляеце нам пра гэта. Такім чынам мы дапаможам вам пазбавіцца ад такіх несправядлівых супрацоўнікаў.

Хто можа стаць інспектарам ДПС?

— На службу ў Дзяржаўна-інспекцыю прымаюцца грамадзяне Беларусі з вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыяй па такіх спецыяльнасцях, як «права», «правазнаўства», «праваабарончая дзейнасць» і інш. (поўны пералік вызначаецца нарматыўна-прававымі актамі МУС Беларусі).

— У рамках праграмы «Мінус 100» (чарговы этап гэтай праграмы называецца «Я захаваю жыццё») сёлета ўдалося знізіць колькасць ДТЗ з удзелам дзядзю.

— У рамках праграмы «Мінус 100» (чарговы этап гэтай праграмы называецца «Я захаваю жыццё») сёлета ўдалося знізіць колькасць ДТЗ з удзелам дзядзю.

За бяспечнае дзядзю

На выхадных у дзіцячым прытулку, што знаходзіцца ў вёсцы Гайна Лагойскага раёна, прайшла акцыя ДАІ сумесна з прадстаўнікамі аўтаклуба «БМВ» — «Разам за бяспечнае дзядзю». Арганізатары акцыі прывезлі дзядзю падарункі, правялі для іх лекцыі па Правілах дарожнага руху, арганізавалі віктарыны і конкурсы, пераможцы якіх атрымалі прызы.

За восем месяцаў гэтага года па краіне зарэгістравана амаль чатыры тысячы ДТЗ. Але з іх толькі 2 працэнты ДТЗ адбылося на прычыне нездавальняючага стану дарог...

Сёння — Дзень без аўтамабіля!

МУС Беларусі разам з Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя і Міністэрствам транспарту і камунікацый правядзе акцыю «Дзень без аўтамабіля». Галоўная яе мэта — абмежаваць выкарыстанне грамадзянамі аўтамабіляў для асабістых, вытворчых і службовых патрэбаў. Як адзначылі ў ДАІ, правядзенне ў будніх гарадах Дня без аўтамабіля будзе садзейнічаць зніжэнню ўзроўню шкоднага ўздзеяння транспарту на навакольнае асяроддзе, паліпашэнню ўмоў пражывання і, што немалаважна, зніжэнню аварыйнасці на дарогах краіны. Летась Дзень без аўтамабіля ўпершыню прайшоў у Беларусі. У выніку за адзін дзень прадухілілі выхад у атмасферу звыш 400 тон забруджвалых рэчываў, у тым ліку ў Мінску — каля 100 тон.

Матэрыялы спецыяльнага падрыхтавалі Уладзімір ЗДАНОВІЧ і Надзея ДРЫЛА.

Што новенькага?

Супрацоўнікі Дзяржаўнай інспекцыі расказваюць аб новых формах і метадах па забеспячэнні бяспекі дарожнага руху «Астравок бяспекі» знізіў ДТЗ да нуля

— Роўна год таму на пешаходным пераходзе на вуліцы Ваневеа горада Мінска быў усталяваны так званы «астравок бяспекі», — расказвае начальнік аддзела арганізацыі дарожнага руху і дарожнай інспекцыі ўпраўлення ДАІ МУС Беларусі Юры ТРАЯН. — І што вы думаеце, за год там не было зарэгістравана ні аднаго наездру транспартнага сродку на пешахода. Гэта дало імпульс для далейшага распаўсюджвання такіх «астравоў бяспекі» на іншых вуліцах сталіцы. «Астравок бяспекі» — гэта звычайны пешаходны пераход, толькі знак, які яго абазначае, знаходзіцца не на краі, а пасярод праезнай часткі. Гэтыя знакі бачныя здалёк, што дазваляе кіроўцу своечасова яго ўбачыць. «Астраў бяспекі» не так даўно з'явіўся на вуліцы Клары Цэткін, Ташкенскай, Кіжаватава, Машарава, на вуліцы Арлоўскай паблізу «Белэкса». Спладзямся, што дзядзючы ім, колькасць наездру на пешаходаў зменшыцца. Бо толькі летас на нерэгулюемых пешаходных пераходах, там дзе пешаход мае прыярытэт, адбылося 550 наездру на пешаходаў. Пры гэтым 43 пешаходы загінулі і 538 атрымалі раненні. Не так даўно падобны пешаходны пераход, але больш сучасны — з выкарыстаннем сонечнай батарэй, быў усталяваны на 54-м кіламетры дарогі Мінск—Гомель. Эфект беспаспадыні. Ужо за кіламетр кіроўца бачыць, што наперадзе знаходзіцца пешаходны пераход. На гэтым тыдні такія сонечныя батарэй плануем паставіць яшчэ ў 8 месцах. У перспектыве да сонечных батарэй плануем дадаць ветраныя генератары.

«Воўчае вока» з'явіцца на дарогах

— У найбліжэйшы час мы сумесна з Дэпартаментам Белаўтадар плануем усталяваць на асобных участках дарог сродак, які будзе адпужваць ад трас дзікіх жывёл, так званое «воўчае вока», — паведамаў Юры ТРАЯН. — Гэта сплупы, у якіх ўманіраваны прызмы, здольныя праламаць святло на 90 градусаў. Такім чынам, калі святло ад фараў трапляе на «воўчае вока», у жывёлы ствараецца ілюзія, што перад імі стаць воўк і яны ўцякаюць у лес. «Воўчае вока» правялі сябе з дорага боку ў скандынаўскіх краінах, дзе мы і перанялі гэты вопыт. Раней жа мы спрабавалі змагацца з дзікімі жывёламі на праезнай частцы пры дапамозе спецыяльных сетак, але яны, дзядзючы вандалам, знікалі праз некалькі дзён. У 2007 годзе ў выніку наездру на дзікіх жывёл загінулі 3 чалавекі, 38 атрымалі раненні, летась 6 чалавек загінулі, 44 пацярпелі. Маюцца такія факты і сёлета.

Новае пасведчанне кіроўцы пачнуць выдаваць у 2010 годзе

— Мы плануем пачаць выдаваць пасведчанне кіроўцы новага прыкладу не пазней, чым з 1 ліпеня 2010 года, — адзначыў старшы інспектар ўпраўлення ДАІ МУС Беларусі Андрэй МАЧУЛЬСкі. — Новае пасведчанне будзе пластыкавым, накітавалі банкахвай картцы, з некалькімі ступенямі аховы. На ім будзе размешчана галерая, спецыяльныя памяты, а таксама фотаздымак і подпіс уладальніка. Кошт на афармленне такога пасведчання не перавысіць 35 тысяч беларускіх рублёў. Выдавацца яны будуць ва ўсіх падраздзяленнях рэспублікі ў дзень звароту грамадзян.

— Не думайце, што ўсім у абавязковым парадку трэба будзе бегчы мяняць пасведчанне 1 ліпеня, — звярнуўся да кіроўцаў начальнік аддзела навуковага і метадычнага забеспячэння ўпраўлення ДАІ МУС Беларусі Анатоль СУШКО. — Аўтарытэтам заўважу, такога не будзе. Замена пасведчання кіроўцы пройдзе паступова. Новае пасведчанне будзе выдавацца тым, у каго скончыўся 10-гадовы тэрмін дзеяння старога.

Андрэй Мачульскі дадаў, што разам з новым пластыкавым пасведчаннем кіроўцы будуць узведзены дадатковыя катэгорыі правоў на кіраванне транспартнымі сродкамі. У прыватнасці, А1 — матэрыял з аб'ёмна рухавіка, меншым за 125 кубічных сантыметраў, ВЕ — легкавы аўтамабіль з прычэпам, СЕ — грузавы аўтамабіль з прычэпам, DE — аўтобус з прычэпам.

— Акрамя таго, — адзначыў Анатоль СУШКО, — у найбліжэйшы час можа быць вырашана пытанне аб абавязковай рэгістрацыі Дзяржаўна-інспекцыйнага мепедаў, скутараў, і аб выдачы іх кіроўцам пасведчанняў.

Гараскоп для кіроўцы

Сёлета адбылося больш за 62 тысячы ДТЗ (гэта на 687 дарожных здарэнняў менш, чым летась), у выніку 4338 з іх пацярпелі, загінулі ці атрымалі траўмы людзі.

— Калі канкрэтна, то сёлета мы страцілі на дарозе 837 чалавек, гэта на 188 чалавек менш, чым летась, — кажа Анатоль Сушко. — Як бачыце, праграма «Мінус 100» (чарговы этап гэтай праграмы называецца «Я захаваю жыццё») дае эфект. Таксама атрымалася знізіць колькасць ДТЗ з удзелам дзядзю. З пачатку 2009 года на дарогах краіны загінулі 29 хлопчыкаў і дзядзючак, а гэта на 13 чалавек менш, чым летась.

На скутар без шлема — ні ў якім разе

Менавіта гэта кажучы юнаму матацыклісту начальнік ДАІ Глыбоцкага РАУС, маёр міліцыі Ігар АНАШКЕВІЧ і старшы дзяржаўна-інспектар капітан міліцыі Казімір ЮХНОВІЧ.

Сёння яны дзяржаўна на «круглай плошчы», дзе аўтамабільны транспарт вельмі інтэнсіўна і скіраваны на выезд у бок Мінска і Вішнева. Для міліцыянераў важнай за ўсё — бяспека пешаходаў і вадзіцеляў. Таму ў якасці выхавальнай меры прымяняюць відэаролікі аб правапарушэннях. Гэта робіцца для таго, каб парушальнік, пакуль ідзе афармленне штрафных санкцый, не «сумаваў». Праўда, нездарма ў народзе ходзяць размовы і пра добрых даішчыкаў. Таму добрае «бацькоўскае слова» маладым вадзіцелям — гэта звычайная мера настаўлення на правільны шлях. Яно ніколі не пашкодзіць, асабліва тым, хто ўпершыню трапіў у поле зроку супрацоўніка Дзяржаўна-інспекцыі. Пры гэтым, лічачы міліцыянера, клопаты аб уласнай бяспецы на дарогах — гэта абавязак кожнага ўдзельніка дарожнага руху.

САМАЯ ЛЕПШЫЯ

Не так даўно ў Полацку праходзіў 12-ы рэспубліканскі агляд-конкурс прафесійнага майстэрства супрацоўнікаў ДПС ДАІ МУС Беларусі.

Агляд-конкурс праходзіў два дні ў чэрвені. Па яго выніках былі вызначаны лепшыя інспектары ДПС у асобных дысцыплінах. Напрыклад, лепшыя веды па Правілах дарожнага руху паказаў інспектар ДАІ з Гомельскай вобласці, а ў нарматыўна-прававых актах лепш за ўсіх разбіраецца інспектар спецыяльнага падраздзялення ДПС «Страла». Былі і рэкардсмены. Так, інспектар ДАІ Мінскай вобласці Станіслаў Казаў перамог адрозу ў трох дысцыплінах — фізічнай падрыхтоўка, агнявая падрыхтоўка і валоданне баявымі прыёмамі барацьбы. Лепшым жа інспектарам ДПС, па выніках дзядзюцы дысцыпліны, быў прызначаны інспектар ДПС спецыяльнага падраздзялення па забеспячэнні дарожнай бяспекі УДАІ ГУУС Мінгарвыканкама Павел Пісараў, менавіта яго вынік дапамог ДАІ сталіцы заняць першае месца сярод астатніх камандаў.

Віншуюць!

— У Расіі, напрыклад, высветлілі, што вялікая частка інспек-

У чатырох банках — ільготнае спажывецкае кредытаванне

ААТ «ААБ Беларусбанк», ААТ «Белінвестбанк», ААТ «БПС-Банк» і ААТ «Белгарапрамбанк» кредытуюць насельніцтва для набывання найбольш папулярных айчынных тавараў на льготных умовах. На сёння кредыты выдаюцца па 20 таварных пазіцыях, сярод якіх — бытавая тэхніка, электратэхніка, мэбля, дыянавыя вырабы і г.д., але гэты пералік можа пашырыцца, калі кредыты будуць карыстацца павышаным попытам, заўважыў на прэс-канферэнцыі намеснік старэйшы праўленні ААТ «Белгарапрамбанк» Геннадзь СыСОЕУ.

Намеснік міністра гандлю Уладзімір Калтовіч падкрэсліў, што ільготнае спажывецкае кредытаванне ажыццяўляецца згодна з Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 371 «Аб ільготным спажывецкім кредытаванні», які ўвайшоў у сілу 9 жніўня гэтага года. Па сутнасці, размова ідзе пра адну з меру стымулявання спажывецкага попыту, павелічэння гандлёвага абароту айчынных тавараў і аднаасовага задавальнення патрабаў спажывцоў.

Схема згаданая вышэй кредытавання даволі простая. Першае, ільготныя кредыты — тэрмінам да трох гадоў па стаўцы 10 працэнтаў — выдаюцца малазабяспечаным грамадзянам. Гэта значыць, грамадзянам, у якіх сярэднямесячны сукупны даход на кожнага члена сям'і па апошняй перад заключэннем кредытнага дагавора тры месяцы не перавышае трохразовага сярэднямесячнага сярэдняздавога мінімальнага спажывецкага бюджэту сям'і з чатырох чалавек — 1136 тысяч рублёў. Іншымі словамі, калі ў найбліжэйшы да намеру скарыстацца льготным кредытам месяцы даходу на аднаго члена сям'і складуць, напрыклад, не менш за 800 тысяч рублёў, то такому спажывцу любы са згаданых банкаў можа адкрыць кредытную лінію ў максімальнай суме — 10,5 млн рублёў.

Са свайго боку банк патрабуе завяць, звесткі аб сукупных даходах заўзніка і членаў яго сям'і, даведку за месяц жыхарства аб складзе сям'і, анкету на паручэння. Аб падрабязнасцях можна даведацца на сайтах міністэрства гандлю і банкаў. З таго моманту, як у адным з чатырох банкаў будзе адкрыта кредытная лінія, яго карыстальнік можа на працягу 90 дзён разважаць над тым, што яму набыць у межах да 10,5 млн руб. Як толькі выбар зроблены, давядзецца прынесці ў банк разлік-фактуру і безнаўным чынам пакупка будзе аплачана.

Найбольш актыўна льготныя кредытныя лініі адкрываюцца пакулі ў ААТ «ААБ Беларусбанк», з якім ужо заключана звыш 550 адпаведных дамоўленасцяў. Аналіз апошніх паказвае, што падобная форма набывання айчынных тавараў у большай ступені прываблівае рэгіёны, у меншай — жыхароў сталіцы. Найчасцей да льготнага спажывецкага кредытавання насельніцтва звярталася пры набыванні мэблі, радзей — халадзільнікаў, пральных машын і г.д.

Святлана БАРЫСЕНКА.

Казімір ФАРЫНО:

«КЛЮЧАВАЯ ФІГУРА ў ШКОЛЕ — НАСТАЎНІК»

Гэтымі днямі ў сталіцы праходзіць фінальны этап рэспубліканскага конкурсу прафесійнага майстэрства педагогаў «Настаўнік года Рэспублікі Беларусь-2009». Традыцыйна ў фінальную частку рэспубліканскіх спаборніцтваў трапляюць яркія, харызматычныя настаўнікі, людзі з творчым мысленнем і нестандартнымі метадамі работы, якія даказваюць штодня, што ў школе няма цяжкіх прадметаў... Трапіць да такога педагога — вялікая удача для дзіцяці, але шанце, на жаль, не ўсім. Ці не таму ўжо праз некалькі гадоў пасля заканчэння школы мы нярэдка не памятаем ні самых простых хімічных формул, ні важных гістарычных дат, а на экзамене не можам вызначыць нават плошчы кухні. Аб тым, ці можна «вырасціць» настаўніка ў педагагічнай ВНУ і як зрабіць, каб педагагічная спецыяльнасць не становілася для выпускнікоў «запасным аэрадромам», мы гутарым сёння з намеснікам міністра адукацыі нашай краіны Казімірам ФАРЫНО.

— Казімір Сцяпанавіч, эксперты буйнога светнага кансалтынгавага агенцтва «МакКінзі» праналізавалі 25 школьных сістэм у розных краінах свету і прыйшлі да высновы, што ні адной з гэтых краін рэфарма адукацыі не прынесла прыкметных вынікаў: ні сучасная камп'ютарызацыя, ні закупка інтэрактыўных дошак, ні змяшчэнне колькасці вучняў у класе не паляпшылі якасць ведаў школьнікаў. Беларуска школа таксама падрыхтоўвае не адзін год, аднак падрыхтоўка беларускіх выпускнікоў, калі меркаваць па выніках цэнтралізаванага тэсціравання (асабліва па дакладных навуках), даволі моцна «культава». А веды па географіі, гісторыі, літаратуры і ўвогуле становіцца для маладога пакалення непатрэбнай ношай. Дык ці ў правільным кірунку мы рухаліся ў апошнія гады?

— Ні адна з рэфарм сістэмы адукацыі не была дасягнута да пачатку завяршэння. Гаварыць аб поспехах у рэфармаванні школы можна праз пэўны час, калі ўжо выключна вызначыцца ў жыцці. Толькі пасля гэтага можна даваць ацэнкі кірунку рэфармавання школы. Пагадзусь з тым, што наяўнасць добрай матэрыяльнай базы з'яўляецца хоць і важнай, але толькі адной з умоў у атрыманні якаснай адукацыі. А сапраўдным гарантам атрымання якаснай адукацыі з'яўляецца школаны настаўнік. Менавіта ад асобы настаўніка і яго прафесіяналізму залежыць вельмі і вельмі многае: наколькі камфортна будзе дзіцяці ў школе, ці выйдзе са школы чалавек са сфарміраванай маральнай і грамадзянскай пазіцыяй, ці пранясё не жадане навука прац свабоды жыцця.

— Аб падрыхтоўцы беларускіх выпускнікоў школы нельга адзначаць на меркаваць па выніках цэнтралізаванага тэсціравання. Педагагічны тэсты, якія прымяняюцца на цэнтралізаваным тэсціраванні ў нашай краіне, забяспечваюць дыферэнцыяцыю ўсіх удзельнікаў тэсціравання па ўзроўні і якасці іх падрыхтоўкі, што дазваляе ажыццявіць справядлівы конкурсны адбор і гарантуе абітурыентам роўныя правы пры наступленні ў вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай навукальнай установе краіны. Вынікі цэнтралізаванага тэсціравання даюць магчымасць уявіць узровень і якасць падрыхтоўкі кожнага выпускніка адносна іншых удзельнікаў тэставых іспытаў. Афіцыйны звестак, якія пацвярджаюць зніжэнне агульнаадукацыйнага ўзроўню вучняў па дакладных навуках, не існуе. Мяркую, што сведчаннем якаснай падрыхтоўкі вучняў у агульнаадукацыйных установах з'яўляюцца шматлікія перамогі нашых школьнікаў на рэспубліканскіх і міжнародных алімпіадах і турнірах па прадметах фізіка-матэматычнага, хіміка-біялагічнага, грамадазнаўчага і філалагічнага кірункаў.

— Сёння да педагогаў прад'яўляюцца сур'ёзныя сацыяльныя патрабаванні, якія не падмацоўваюцца адпаведным заробкам. З гэтай прычыны ў педагогіку не ідуць мужчыны. Як адбіваецца

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ

на выхавачым працэсе недахоп мужчын? — На сёння колькасць мужчын, якія працуюць у агульнаадукацыйных установах краіны, складае толькі 15% ад агульнай колькасці педагагічных работнікаў. Таму прафесія настаўніка мае ў апошнія гады ярка выражаныя жаночы характары. Асабіста я ўпэўнены, што ў сацыяльным плане вельмі важна, каб у педагогіку ішлі мужчыны. Заўважце, дома асноўную педагагічную работу праводзіць маці, у дзіцячым садку — выхавальніца, у школе — настаўніца. Атрымліваецца выключна жаночы варыянт выхавання. А як у такіх умовах выдаваць паўнаважарнага мужчыну? Да таго ж у нашым грамадстве дастаткова многа няпоўных сем'яў. І нават у знешне добраабстаўленай сем'і бацька нярэдка свядома адхіляецца ад выхавання дзіцяці, асабліва ад гэтага цярпяць хлопчыкі. А школьны настаўнік становіцца для іх і сябрам, і дарадцам, і старэйшым братам, і нават бацькам. Той факт, што педагогі-мужчыны, якія прывялі, карыстаюцца аўтарытэтам і сярод вучняў, і сярод іх бацькоў, тлумачыцца, напэўна, тымі абставінамі, што ў школе працуюць педагогі-мужчыны, якія калісьці здзейснілі свядомы сур'ёзны выбар, і далей яны ад свайго выбару не адмаўляюцца. Педагогіка — гэта іх прызыванне, яны ў школе — не выпадковыя людзі. А паколькі настаўнік-мужчына стае «радкай з'явай» у сучаснай школе, то кожны нова педагог-мужчына, які прыходзіць у школу, непэўнажна апынаецца ў цэнтры ўважання ўвагі. Я ўпэўнены, што мужчына-педагог у школе абавязкова павінен прысутнічаць: спакійны, расуны, упэўнены. Гэта будзе добрым стымулам у працы ў тым ліку і для педагогаў-жанчын. Але якія меры могуць прывесці новых педагогаў-мужчын у школу і што трэба зрабіць, каб утрымаць там тых мужчын, якія яшчэ працуюць? Лічу, што для гэтага трэба ўзняць сацыяльны статус педагогаў і зрабіць прафесію настаўніка прэстыжнай.

— Апошнія гады колькасць студэнтаў-платнікаў у нашай краіне пастанаяна расла. Не сталі выключэннем і педагагічны спецыяльнасці. А наколькі апраўдуваць з маральнага пункту погляду рыхтвацца за грошы будучы педагогаў, тым больш што на платную форму навучання праходзяць абітурыенты з дастаткова нізкімі баламі? — У адпаведнасць з беларускім заканадаўствам вышэйшую адукацыю можа атрымаць на конкурснай аснове як за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту, так і на умовах аплаты. Умовы наву-

чанья для студэнтаў-«платнікаў» і студэнтаў бюджэтнай формы навучання абсалютна аднолькавыя: з іх фарміруюцца агульная група, навукальны працэс здзяйсняюць адны і тыя ж выкладчыкі, вывадаюцца адны і тыя ж дысцыпліны, і калі даецца магчымасць атрымаць вышэйшую адукацыю на платнай аснове па тэхнічных, юрыдычных, сельскагаспадарчых і іншых спецыяльнасцях, чаму педагагічны спецыяльнасці павінны быць выключэннем? Кожны выпускнік мае права сама выбраць будучую спецыяльнасць і форму яе атрымання з улікам перспектыв наступнага размяшчэння і працаўладкавання.

У той жа час, калі студэнт не выконвае патрабаванняў адукацыйных стандартаў па сваёй спецыяльнасці, ён будзе выключаны з вышэйшай навукальнай установы за непаспяховаасць. Практыка паказвае, што колькасць адлічаных студэнтаў, якія атрымалі адукацыю на умовах аплаты, не перавышае колькасці адлічаных, якія навучаліся за кошт сродкаў бюджэту. Наступнікі і закончылі ВНУ — не адно і тое ж. І студэнты, якім не хпіла балаў, каб наступіць на бюджэт, нярэдка бываюць яшчэ больш стараньня ў працэсе вучобы і больш паспяховыя ў сваёй прафесійнай дзейнасці, чым іх сакурнікі, якім пры наступленні пашанцавала больш...

— Выкладчыкаў педагогічных ВНУ хвалюць іх акалічнасць, што сёння на педагагічны спецыяльнасці можа паступіць чалавек, які не умее выказаць сваёй думкі элементарна думка. Студэнты не умеюць размаўляць так, як гэта належыць настаўніку. У ВНУ прыходзяць першакурснікі, якія ніколі не здавалі вусны экзамен па матэматыцы ні ў базавай, ні ў сярэдняй школе, таму аргументацыя сваёй сцвярджэнняў выправажана...

— Па-першае, студэнт — гэта яшчэ не настаўнік, і каб ім стаць, недастаткова дыплама, трэба любіць сваю прафесію, імкнучыся спацігаць новае, нявядзанае і набываць працоўны досвед. Па-другое, не згоден з вамі, што толькі форма правядзення выпускнога экзамену па матэматыцы ўплывае на ўменні вучняў дакладна і лакальна выказаць свае думкі. Вусны экзамен усім не гарантуе ўмення разважаць, выказаць свае думкі, падбіраць дакладныя азначэнні тых ці іншых паняццяў.

Сёння навука матэматыкі ў школе, з аднаго боку, прывячае дакладна выконваць разнастайныя прадпісанні, з другога боку, фарміруе агульныя прыёмы пошукавай дзейнасці, выпрацоўвае ўменні вылучаць і фармуляваць гіпотэзы, шукаць для іх абгрунтаванні або абвяргаць іх.

— Беларуска ВНУ ўжо не першы год праводзіць папярэдні прафесійны адбор будучых юрыстаў, мытнікаў, спецыялістаў у галіне дзяржаўнага кіравання і міжнароднага адносінаў. А чаму не правяраюць на прафесійную прыдатнасць будучых педагогаў? Ніякую і памылка з выбарам прафесіі мала каго хвалюе? — Я згодны з тым, што педагагічныя ВНУ павінны набіраць толькі высокаматывавачы абітурыентаў. Сучасная адукацыйная прастора патрабуе падрыхтоўку не толькі прафесіянала-прадметнікаў, але і педагогаў, матываваных менавіта на працу з дзіцячым калектывам. Аднак, каб атрымаць на выхадзе з

ВНУ такога маладога спецыяліста, факультэтам даўверсітэцкай падрыхтоўкі трэба распрацаваць прафэсійна-адукацыйную работу з будучымі студэнтамі яшчэ ў старэйшых класах школы. Менавіта там юнакам і дзяўчатам трэба тлумачыць усе нюансы прафесіі педагога, раскаваць, як цяжка, адказа, але адначасова цікава працаваць з дзецьмі, каб тыя пазней не расчараваліся ў сваім выбары прафесіі. І абітурыент, які паступае на педагагічную спецыяльнасць, павінен быць матываваным менавіта на працу з дзецьмі, а не на атрыманне вышэйшай адукацыі, як гэта, на жаль, здарэлася. Міністэрствам адукацыі разглядалася мэтазгоднасць увядзення папярэдняй гутаркі пры наступленні на педагагічны спецыяльнасці, аднак у найбліжэйшай перспектыве папярэдняй прафэсрор у педагагічных ВНУ ўвядзены не будзе...

Мяркую, што не кожны ахвотны можа працаваць настаўнікам, не кожны можа павесці дзіцяці за сабой. А гэта вельмі важна. І ў тым, што гэта можна вызначыць падчас гутаркі, я асабіста не ўпэўнены...

— Казімір Сцяпанавіч, а як вы ацанілі гадоўнасць выпускнікоў педагагічных спецыяльнасцяў да працы ў новых умовах? Ці адпавядае ўзровень падрыхтоўкі маладых настаўнікаў патрабаванням сучаснай школы? — Адрозна значна, што ўзровень педагагічнай падрыхтоўкі маладых спецыялістаў ацэньваецца даволі высока, асабліва гэта датычыцца ведання тэарэтычных асноў педагогікі, прадметнай падрыхтоўкі і псіхалогіі. Магчыма, практычных навыкаў маладых спецыялістам не заўсёды хапае, але сапраўдным педагогамі-майстрамі становіцца ў працэсе педагагічнай дзейнасці. Пры гэтым, як паказвае практыка, стаж працы не з'яўляецца вызначальным у працэсе фарміравання педагога-прафесіянала. Зразумела, настаўніку-пачаткоўцу, былому студэнту, нялёгка адаптавацца да працы ў сучаснай школе. Але калі маладому настаўніку ўласцівы творчая накіраванасць, любоў да дзіцяці, адказае стаўленне да справы, тады ён дасягне высокіх выршэн у сваёй прафесійнай дзейнасці.

У гэтым годзе ў агульнаадукацыйныя ўстановы краіны было накіравана каля 5 тыс. маладых спецыялістаў, што складае 4,3% ад агульнай колькасці педагогаў. Гэтыя лічбы сведчаць пра тое, што пачаў з настаўніка-пачаткоўцам заўсёды ёсць спрактыкаваны педагог.

Да слова, змены, якія адбыліся ў цяперашні час у сістэме агульнай сярэдняй адукацыі, патрабуюць стараннай, прадуманай работы з настаўнікамі ў цэлым. Па аб'юле-ным эмеце адукацыі метадычнымі

службамі краіны (Акадэміяй паслядыпламнай адукацыі, абласнымі і Мінскім гарадскім інстытутам рэаарыентацыйнай) праводзіцца шмат узроўневае павышэнне кваліфікацыі ўсіх катэгорыяў педагагічных работнікаў. Вышэйшымі навукальнымі ўстановамі ўнесены змены ў праграмы педагагічных спецыяльнасцяў з улікам спецыфікі працы ў новых умовах і абноўленага зместу адукацыі.

— Я ўсё ж педагагічнай адукацыяй, якую студэнты атрымліваюць у вышэйшых навукальных установах, не можа абмяжоўвацца падрыхтоўка настаўніка. Акісіма педагагічнай працы — не толькі вучыць, але і вучыцца.

— А якімі, на вашу думку, якасцямі павінен валодаць студэнт, каб стаць Педагогам з вялікай літары? Ці дастаткова для гэтага проста любіць дзіцяці? Ці патрэбнае настаўніку паучыцца гумаў? І ўвогуле, ці мае права настаўнік на эмоцыі? — Для таго, каб стаць Настаўнікам з вялікай літары, проста любіць дзіцяці недастаткова. Сучасны студэнт павінен не толькі атрымоўваць веды па прадметах, але і быць эрудыраваным. Агульнавядомае факт: чым вышэйшая эрудыцыя чалавека, тым ён больш цікавы ў энсіонах. Будучы педагог павінен пастанаяна пашыраць сваю эрудыцыю, каб быць цікавым для сваёй вучняў. Для гэтага неабходна знаходзіцца ў пастаянным пошуку, умець арыентавацца ў патоку інфармацыі, вельмі важна не толькі атрымліваць веды ў вышэйшай навукальнай установе, але і навукаўча перадаваць іх вучням, зацікавіць дзіцяці сваім прадметам. Пагадзусь, што імкненне да ведаў у той або іншай галіне пачынаецца з цікаваасці, а цікавасць, у сваю чаргу, — вынік дапытлівасці. Відваочна, што навукаўча абуджаць цікавасць да свайго прадмета і да навукаўча атрымаць веды ў вышэйшай навукальнай установе, але і навукаўча перадаваць іх вучням, зацікавіць дзіцяці сваім прадметам. Пагадзусь, што імкненне да ведаў у той або іншай галіне пачынаецца з цікаваасці, а цікавасць, у сваю чаргу, — вынік дапытлівасці. Відваочна, што навукаўча абуджаць цікавасць да свайго прадмета і да навукаўча атрымаць веды ў вышэйшай навукальнай установе, але і навукаўча перадаваць іх вучням, зацікавіць дзіцяці сваім прадметам. Пагадзусь, што імкненне да ведаў у той або іншай галіне пачынаецца з цікаваасці, а цікавасць, у сваю чаргу, — вынік дапытлівасці. Відваочна, што навукаўча абуджаць цікавасць да свайго прадмета і да навукаўча атрымаць веды ў вышэйшай навукальнай установе, але і навукаўча перадаваць іх вучням, зацікавіць дзіцяці сваім прадметам.

Пачуццё гумаў настаўніку ў працы зусім не перашкодзіць. А вось эмоцыі павінны быць толькі станоўчыя. І ні ў якім разе асабістыя праблемы не павінны адбівацца на ўзаемадзеянні з вучнямі. Настаўніку-прафесіяналу павінен несці толькі станоўчую энэргію, але ўсё негатыўнае, адмоўныя эмоцыі — пакадзіць за дзверыма класнага памішкання. Менавіта настаўнік з'яўляецца ключовай фігурай у павышэнні якасці адукацыі, настаўнік, які валодае здольнасцю выходзіць за межы традыцыйных падыходаў і які умее працаваць у інавацыйным рэжыме, які заахвочвае дзіцяці да самастойнасці, развівае іх мысленне і творчую актыўнасць.

Гутарку вяла Надзея НІКАЛАЕВА.

У адзеле ЗАГС Партызанскага раёна адзначаюць зніжэнне колькасці рэгістрацый шлюбу

Колькасць рэгістрацый шлюбу ў Партызанскім ЗАГСе ў гэтым годзе знізілася на 3 працэнты. Як расказала начальнік аддзела ЗАГС адміністрацыі Партызанскага раёна Валіяціна Бяляева, у 2008 годзе за восем месяцаў вузат Міненя звязалі сабе 717 пар. Сёлета ж за аналагічны перыяд тут зарэгістравалі 693 шлюб. А вось нараджальнасць у раёне павялічылася. Калі летась са студзеня па жнівень было зарэгістравана 888 нованароджаных, то сёлета — 1 025. Сёння самым папулярным імёны, якія даюць дзіцячым, — Дар'я, Паліна, Марыя. Хлопчыкаў усё часцей называюць Мікітамі, Іванамі, Максімамі.

Вікторыя ГУЛЬКО, «Мінск—Навіны».

Інфарм-укол Утаймаванне халестэрэну

Калі аднаго толькі змянення ладу жыцця недастаткова для зніжэння ўзроўню агульнага халестэрэну, асабліва халестэрэну ліпапратэіну нізкай шчыльнасці (дрэннага), да прымальнага значэння, урач прызначае лекавае ўжыванне мнства складнікаў — лідэ жыцця хворага, узрост, агульны стан здароўя і магчымыя пачынаючыя эфекты прапарата. Пасля пачатку лэчэння неабходна сачыць за ўтрыманнем ліпідаў у крыві, для чаго прызначаюцца адпаведныя аналізы крыві. Да лекаў, якія прымяняюцца для зніжэння ў крыві ўзроўню халестэрэну і трыгліцэрыдаў, адносяцца:

СТАЦЫНЫ Яны паруюцца сінтэз халестэрэну ў арганізме, блакуюць утварэнне рэчыва, з якога печань сінтэзуе халестэрэн. Прэпараты зніжаюць запасы халестэрэну ў ячынках клетках, што прымусае іх пільнаць халестэрэн з крыві, дзе ў выніку зніжаецца яго канцэнтрацыя. Стацыны могуць нават стымуляваць растварэнне адкладанняў халестэрэну, якія ўжо ёсць у наяўнасці, інакш кажучы, «раскурыць» артары. Стацыны адносна бяспечныя, эфектыўныя і добра пераносяцца ч хворымі. Аднак не ракамэндуецца пры сур'ёзных пашкоджаннях печані.

ЛЕКІ, ЯКІЯ ЗВ'ЯЗДУЮТ ЖОЎЦЕВЫЯ КІСЛОТЫ Яны зніжаюць узровень халестэрэну ў крыві, звязваюць жоўцевыя кіслоты ў кішчэчніку, прымушаюць печань сінтэзаваць дадатковую колькасць жоўцевых кіслот. Паколькі для іх сінтэзу печань выкарыстоўвае халестэрэн, то павышаная выпрацоўка жоўцевых кіслот азначае выкарыстанне для гэтай мэты большай колькасці халестэрэну. У крыві такім чынам застаецца халестэрэн менш. Лекі прымаюцца штодзённа, на працягу месяцаў і нават гадоў, каб спрыяла ўздзейнічаць на працяжанае атэрасклерозу.

НІКАІНАВАЯ КІСЛАТА (НІАЦЫН) З'яўляецца адным з вітамінаў групы В. Калі ніяцын прымаць у дозах, якіх няма перавышаюць патрэбу ў ім яго вітаміне, то ён ператвараецца ў лекі. Нікаінавая кіслата спрыяла ўздзейнічае на ўзровень трыгліцэрыдаў, халестэрэну ліпапратэіну высокай і нізкай шчыльнасці. Недахопы «нікаінін» у тым, што яна выклікае пачырваненне скуры пасля ўжывання, парушае функцыі печані, узмацае правы падагры і цукровага дыябету.

ФІБАТЫ Спрыяла ўздзейнічаюць на ўтрыманне ў крыві халестэрэну ліпапратэіну высокай і нізкай шчыльнасці, трыгліцэрыдаў. Да пачобных з'яў адносяць парушэнні работы страўнікава-кішчачнага тракту. Звычайна іх не прызначаюць разам са стацынамі, паколькі камбінацыя прэпаратаў дзвюх груп можа справакаваць запаленне мышцаў.

Вядуча рубрыкі Святлана БАРЫСЕНКА.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА НА ПРАВО АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ

Октябрьский районный исполнительный комитет Гомельской области сообщает о проведении аукциона на право заключения договоров аренды земельных участков.

Предмет аукциона: право заключения договора аренды земельных участков.

Информация по лотам	Лот № 1	Лот № 2
Кадастровые номера и адреса земельных участков, которые предполагается передать в аренду по результатам аукциона, их целевое и размеры, целевое назначение	Кадастровый номер земельного участка — 324055100001007080; адрес: Гомельская обл., г.п. Октябрьский, ул. Синицына, 2Б; площадь: 0,0054 га; назначение: земельный участок для строительства и обслуживания торгового павильона	Кадастровый номер земельного участка — 324055100001007010; адрес: Гомельская обл., г.п. Октябрьский, ул. Советская, 48а; площадь: 0,0286 га; назначение: земельный участок под строительство магазина
Сроки аренды земельных участков	50 лет	50 лет
Характеристика расположенных на земельных участках инженерных коммуникаций и сооружений (при их наличии) и инженерно-геологических условий	участок свободен от застроек	участок свободен от застроек
Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории	места и условия подключения к техническим условиям с учетом нагрузок на стадии изготовления проектно-сметной документации	инженерным сетям определяются на основании данных на стадии изготовления проектно-сметной документации
Начальная цена права заключения договора аренды	129 600 (сто двадцать девять тысяч шестьсот) белорусских рублей	30 184 (тридцать тысяч сто восемьдесят четыре) белорусских рубля

Аукцион состоится 22 октября 2009 года в 10.00 в зале заседаний райисполкома (1 этаж) по адресу: Гомельская обл., г.п. Октябрьский, ул. Советская, 57. Аукцион является открытым, проводится комиссией райисполкома по организации и проведению аукционов по предоставлению земельных участков в соответствии с порядком, предусмотренным Положением о порядке организации и проведения аукционов на право заключения договоров аренды земельных участков, утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26 марта 2008 г. № 462.

Заявления и прилагаемые к ним документы принимаются в кабинете № 316 Октябрьского райисполкома со дня опубликования данного извещения по рабочим дням с 9.00 до 17.00 по 16 октября 2009 года.

Адрес и номер контактного телефона комиссии: 247319, Гомельская обл., г.п. Октябрьский, ул. Советская, 57, тел. — 8 02357-21472.

Для участия в аукционе гражданин, индивидуальный предприниматель или юридическое лицо (лично либо через своего представителя или уполномоченное должностное лицо) в указанный срок подает: заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков, которые предполагается получить в аренду; заверенную копию предложения о внесении задатка.

Кроме того, в комиссию представляются документы в соответствии с п. 12 Положения о порядке организации и проведения аукционов на право заключения договоров аренды земельных участков, утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 года № 462.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномочен-

БАЦЬКА ВЕДАЕ ДАРОГУ

На веладарожцы, якая сёлета створана ў Мінску і звязвае некалькі раёнаў горада.

Уласны рукаў — супраць грыпу

Адміністрацыя адной са школ Лонг-Айленда (ЗША) заклікала сваіх вучняў устрымлівацца ад рукапацікання, абдымак і іншых форм ціснага кантакту ў мэтах прафілактыкі распаўсюджвання грыпу А/Н1Н1.

Перад пачаткам новага навукальнага года бацькам школьнікаў было ракамэндавана забяспечыць сваіх дзіцяці антысептыкамі для рук, сурэткамі і лекамі. Такі нестандартны падыход школьнай адміністрацыі да прафілактыкі грыпу быў ухвалены прадстаўніцкай сістэмай аховы здароўя і з разуменнем успрыняты школьнікамі і іх бацькамі. У той жа час, па меркаванні экспертаў, падобныя меры наўрад ці могуць быць эфектыўныя, паколькі высокапагэтаннага вірусу распаўсюджаецца паветрана-кропельным шляхам.

А ў Вялікабрытаніі паўдзельнічаюць у кампаніі прафілактыкі пандэмічнага грыпу вырашлі тры члены ўрада, якія наведвалі пачатковую школу ў Лондане. Высокапастаўленыя чыноўнікі паведамілі дзецім і выкладчыкам аб другой хвалі новага грыпу, якая, як чакаецца, пачнецца ў Вялікабрытаніі восенню-зімой гэтага года. Яны паведамілі школьнікам, як трэба паводзіць сябе пры першых сімптомах захворвання, паралі дзеямі закрываць рот і нос насасукай падчас кашлю і чханьня, а калі насасука пад рукой не будзе — выкарыстоўваць для гэтых мэтаў рукаў ці проста прыкрыцца рукамі, а пасля гэтага рукі старанна вымыць. Тэхніку чханьня ў рукаў усё тры члены ўрада прадэманстравалі школьнікам на ўласным прыкладзе...

Душ — «забойца»

НАДЗЕЯЙ НА СУПРАЦОЎНІЦТВА

(Працяг. Пачатак у нумары за 12 верасня.)

Казахстан — аграрна-індустрыяльная дзяржава. Агрэ-сектар вынесены на першую пазіцыю невыпадкова. Дастаткова адзначыць, што рэспубліка займае 7 месца ў свеце па экспарце пшаніцы, а па пастаях высакакаснай мукі — увогуле лідзіруе. Уявіце сабе наша здзіўленне, калі мы даведзіліся пра сярэдні ўраджай: 11-14 ц/га нават у абласцях-жытніцах... Як нам патлумачылі, такая спецыфіка мясцовых гатункаў і ўмоў надвор'я. Аказваецца, практычна ўвесь Казахстан знаходзіцца ў зоне рызыкоўнага земляробства. І гэта толькі з Беларусі падаецца, што там усюды цёпла і ледзь не па два ўраджаі за год збіраць можна. А насамрэч рэальна рэзка кантынентальнага клімату такія, што летам тэмпература паветра ў асобных рэгіёнах можа дасягаць +49 градусаў па Цэльсію, а зімой — -57... Зрэшты, як мы пераканаліся на ўласныя вочы падчас наведвання Паўночна-Казахстанскай і Акмалінскай абласцей, новыя тэхналогіі і ўмовы гаспадарання нават і тут могуць тварыць сапраўдныя чуда.

Акрамя знакамітых цвёрдых гатункаў пшаніцы, без якіх не абыходзіцца, скажам, пры вытворчасці макаронаў, тут вырошчваюцца сла-нечнік, баваюна, лён. У асобных абласцях існуюць вінаградарства і багхаводства.

Казахстан, нягледзячы на эканамічны крызіс, вельмі актыўна рэалізуе інавацыйную праграму. Тэзіс кіраўніка дзяржавы — крызіс — гэта магчымасць яшчэ раз уваж-ліва паглядзець на стан эканомікі, выявіць вузкія месцы. Галоўным прыярытэтам у рамках антыкрызіс-найскай праграмы абвешчана раз-віццё сельскай гаспадаркі. Сёлета, акрамя мільярда долараў на гэтыя мэты, якія закладзены ў бюджэт, выдаткаваны дадатковы мільярд на крыдытаванне сельгаспраектаў і праектаў па перапрацоўцы сель-гаспрадукцыі.

Крыху пра тое, куды ідуць гэ-тыя грошы. Напрыклад, з'яўляецца кампанія — казахстанская ці за-межная, — гатовая рэалізоўваць праект у сферы сельскай гаспадар-кі і перапрацоўкі. Калі бізнесмены могуць укладці, скажам працэнтаў 30 сваіх сродкаў, то на астатнія цалкам рэальна атрымаць іп'тотны крыдыт. Часта на сотні і нават мільёны еўра. Бывае, і беззварот-ны — пад прадукцыю, якая будзе прададзена дзяржаве. Распаўсо-джаны датацыі, субсідыі. І яшчэ ад-на яскравая рыса: летась у свеце ўпалі цэны на збожжа. Каб падтры-маць айчынных сельгасвытворцаў, дзяржава склупіла хлеб па даволі вы-сокай цане — 250 долараў за тону. Таму нават у такі неспрыяльны час хлэбаробы не баяцца павялічыць пасуўныя плошчы — у крызісны год яны нават выраілі на 1,5 працэнта.

Усяго ж у Казахстане вырошчваюць збожжавыя на 26 млн га! Пры гэтым валасы збор вагаецца ў межах 16-18 мільн тон.

«Эліксір жыцця» і «сцяпныя» парсючкі

У Паўночна-Казахстанскую вобласць наш невялікі журналісткі дэсант ехаў з асаблівай цікавасцю: менавіта гэты рэгіён дае 30 працэ-нтаў хлеба ў каравай краіны. — Нам вельмі цікавае Беларусь, асабліва ваша машынабудаван-не, — сустраў нас акім (накшталт губернатара) вобласці Серык Бі-ляляу. — Мы ўжо правялі шэраг

Акім Паўночна-Казахстанскай вобласці Серык БІЛЯЛЯУ адкрывае завод.

перамоваў з прадстаўнікамі Лідэ-рапрамаша. Есць двухбаковая зацікаўленасць у зборцы беларус-кіх камбайнаў на тэрыторыі нашай вобласці. Спэцыяльна ўжо гэтай восенню асабіста наведваць Бела-рус, каб дасягнуць канчатковых дамоўленасцяў.

Безумоўна, такім шанцам грэх не скарыстацца. Аднак закралася і адно сумненне: у Казахстане ўжо наладжаны зборачныя вытворчасці лепшых у свеце вытворцаў сельгас-тэхнікі. Як будуць з імі канкураваць вытворцы з Беларусі? Акім патлумачыў сітуацыю: у Казахстане не ўсе а-рафіраваны ў яўляюць сабой звышш-уйныя аграхолдінгі — ёсць невялікія вытворцы, якім тыя ж Джон Дзіры ці Клаасы не па кішэнні. Ды і магутнасці «амерыканцаў» і «немцаў» заліш-нія. Вось гэтаў нішу пакуль і могуць заняць беларускія камбайны...

На свае вочы пераканаліся, што нездарма ў Казахстане ка-жуць (магчыма, з некаторым пера-робольшваннем): «У нас усё пры-ватнае, толькі ўлада дзяржаўная». Відаць, адсюль і такое стаўленне да прыватнага бізнесу. Прыемна

ўразіла, што губернатар не толь-кі гаварыў пра адкрыццё новага, прыватнага завода па вытворчасці металічных трубаў, якія прызначы-ны для дасягнення вобласці, але і знайшоў час асабі-ста наведваць урачыстую цырымонію (на фота). З гонарам як за ўласнае дзіця Серык Біляляу прапанаваў беларускім журналістам наведваць і яшчэ некалькі сучасных прадпры-емстваў. Натуральна, прыватны.

Мамлючкі мукомольны камбінат — вядучае прадпрыемства ў галіне захоўвання і перапрацоўкі збожжа. Пазнаміцца з яго работай, параў-наць працэс і абсталяванне з ана-лагічнымі на беларускіх прадпры-емствах было асабліва карысна.

Аб'ёмы перапрацоўкі сапраўды ўражваюць — да 250 тон у суткі.

прыстасаванне адбірае некалькі прабаў збожжа, пакуль аўтамабіль знаходзіцца на вагах, а электрон-ны прыбор (на фота) літаральна за хвілінку выдае характарыстыку змесціва кузава амаль па дзясятку паказчыкаў (бялок, вільготнасць, клеавіна і іншы). Праўда, каштуе а-грэгат памерам з офісны копер каля 60 тысяч долараў. Калі ўжо размова зайшла пра абсталяванне, прывяду і яшчэ адну лічбу: штогод на яго абнаўленне выдаткоўваецца мінімум мільён долараў!

Акрамя вытворчасці мукі на кам-бінаце праводзіцца адбор зародка пшаніцы. Плануецца атрымаць з яго алей, які шырока выкарыстоў-ваецца ў медыцыне і касметалогіі і называецца «эліксірам жыцця».

Зараз на комплексе ўтрымлі-ваецца 25,2 тысячы свейнай ан-глійскай пароды. Сёлета атрыма-на 19,4 тысячы галоў парастаў — 12 галоў на адну свінаматку. Цыкл апаросу — 2,32 у год. Уразілі лічы-максімальнага прыбаўлення ў ва-зе за суткі — 1200 грамаў! Дзіўна было чуць пра цацкі для малень-кіх парастаў, якія зніжаюць а-грэсіўнасць, і пра класічную музыку, якая воль-воль з'явіцца на ферме. Акрамя такога «сацпакета» на прадукцыінасыць і прыбаўленні ў ва-зе напрамую ўплывае і якасць кармоў. Камбикормавы завод кам-плексна дазваляе вырабляць да 20 працэнтаў кармоў. Яны праходзяць цэплавую апрацоўку для абезза-ражвання і лепшай засвалянасці. Лінія фінішага напылення дазва-ляе ўводзіць алей, вітамі-ны, ферменты, неабход-ныя жывёле.

Да канца года запры-це мясеперапрацоўчы комплекс, розныя на вытворчасці да 30 тон прадукцыі за змену. На першым этапе плануецца выпуск да 60 найменш прадукцыі з наступным павелічэннем да 200.

Увод усёго комплексу створыць 470 працоўных месцаў. І гэта з улікам таго, што ўвесь працэс вытворчасці аўтаматы-заваны і кантралюецца праграмным забеспячэн-нем.

Шыцэ адно прадпры-емства, якое ўваходзіць у інкарпарацыю з ТАА «Баско», — АТ «Кампанія ВІОНІМ» — выклікала надзвычайную цікавасць.

Гэты прадукт, напрыклад, шырока выкарыстоўваецца пры вытворчасці прэпаратараў, падобных па дзеян-ні на азнамітку «Вягру». Заўва-жышы непадобную цікавасць, генеральны дырэктар адсылаў гасціям па мяшчоху шудадзій-нага прадукту. Пакуль не спат-рэбуіся...

...Перад павязкай у Казах-стан беларускі журналістаў пазнамілі з цікавым словаста-пучэннем — «агрэсіўная гасцін-насць». Казахстанцы сапраўды вельмі хлэбасольныя людзі: з-за дастархана (накрытага стала) не выпускаць, пакуль не будзе з'едзены галоўныя стравы. А як не — то і з сабой могуць схапіць. Беларусы ў гэтым сэнсе таксама не дадуць маху. Ад тамтэйшых чыноўнікаў, якім давалося на-ведваць нашу краіну, у адказ мы пачулі пра «беларускі харчовы тэрарызм» з-за якога даводзі-лася нават праграму візіту пера-крывіваць.

Натуральна, казахская кух-ня вельмі адрозніваецца ад бе-ларускай. У ёй амаль не выка-

рыстоўваецца мілая нашаму густу бульба, і практычна не знаходзяць прымянення стравы са свінніны. Ад-нак памылкова думаць, што пара-сят тут не гадуоць.

Жывёлагадоўчы комплекс з мясеперапрацоўчай і камбикормавым заводам ТАА «Баско» ў Тай-ыншыньскім раёне — адзін з най-буйнейшых у Казахстане. Кошт праекта склаў 107,7 млн долараў. Уласныя сродкі інвестараў — 30 працэнтаў, астатнія 70 узялі пад іп'тотны працэнт.

Зараз на комплексе ўтрымлі-ваецца 25,2 тысячы свейнай ан-глійскай пароды. Сёлета атрыма-на 19,4 тысячы галоў парастаў — 12 галоў на адну свінаматку. Цыкл апаросу — 2,32 у год. Уразілі лічы-максімальнага прыбаўлення ў ва-зе за суткі — 1200 грамаў! Дзіўна было чуць пра цацкі для малень-кіх парастаў, якія зніжаюць а-грэсіўнасць, і пра класічную музыку, якая воль-воль з'явіцца на ферме. Акрамя такога «сацпакета» на прадукцыінасыць і прыбаўленні ў ва-зе напрамую ўплывае і якасць кармоў. Камбикормавы завод кам-плексна дазваляе вырабляць да 20 працэнтаў кармоў. Яны праходзяць цэплавую апрацоўку для абезза-ражвання і лепшай засвалянасці. Лінія фінішага напылення дазва-ляе ўводзіць алей, вітамі-ны, ферменты, неабход-ныя жывёле.

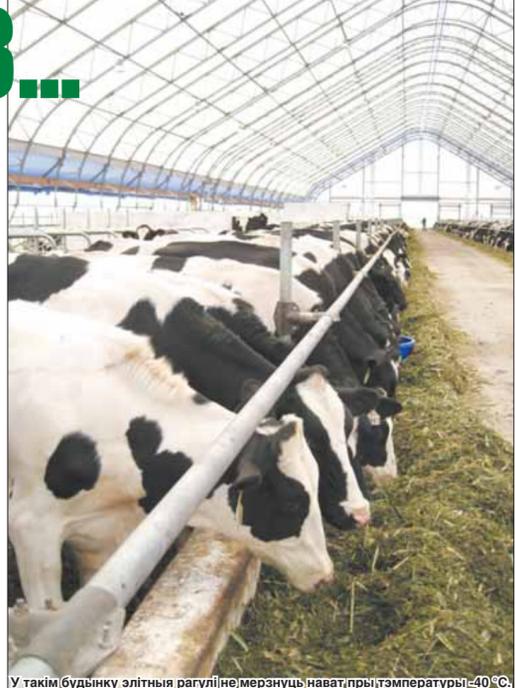
Да канца года запры-це мясеперапрацоўчы комплекс, розныя на вытворчасці да 30 тон прадукцыі за змену. На першым этапе плануецца выпуск да 60 найменш прадукцыі з наступным павелічэннем да 200.

Увод усёго комплексу створыць 470 працоўных месцаў. І гэта з улікам таго, што ўвесь працэс вытворчасці аўтаматы-заваны і кантралюецца праграмным забеспячэн-нем.

Шыцэ адно прадпры-емства, якое ўваходзіць у інкарпарацыю з ТАА «Баско», — АТ «Кампанія ВІОНІМ» — выклікала надзвычайную цікавасць.

Генеральны дырэктар мукомольнага камбіната Анатоль ШІРАМКО.

У такім будынку элітныя рагулі не мерзнуць нават пры тэмпературах -40°С.

У найбольшых планах ВІОНІМ пастаўкі біяпшаніцы на экспарт у краі-ны Сярэдняй Азіі і Еўрапейскага Саюза.

Як адзначыў дырэктар кампаніі Ігар Габідулін, тэхналогія дазваляе перапрацоўваць любую культуру з утрыманнем крухмалу. Хоць буль-бу, у такім разе тэхналагічны лан-цужок скарачаецца — не патрэбны мільёны цэх — і з-за большага ўтрымання крухмалу павялічыцца выхад этанолу. Таму, на яго погляд, для Беларусі стварэнне падобнага прадпрыемства — добрая і цікавая перспектыва. ВІОНІМ, дарчы пад-трымлівае кантакты з Гродзенскім «Азотам», на якім наладжаны вы-пуск біядзізеля. У свой час кампанія выбрала паміж дзвюма тэхналогіямі вытворчасці біяпшаніцы, дзе з-за вы-сокай аўтамабіляў небяспечна нават дыхаць.

«Тайынша-Астык» з'яўляецца племянным заводам па развядзен-ні буйной рагатай жывёлы чорна-пярэстай і казахскай белгаловай пароды. З 2008 года вядзецца бу-даўніцтва першай чаргі лан-цужага комплексу. Запла-наваная магутнасць — 1000 кароў. Агульны кошт пра-екта — 17,3 млн долараў. Уразіла не столькі імпар-тнае абсталяванне, называ-лася, але вельмі практы-чная карусель для даення, колькі само памішанне для ўтрымання кароў. Яго сцены і дах выкананы са спецыяльнай тканіны, якая прапуская дзённая святло да 96 працэнтаў. І, самае ц-кавае, памішанне не аця-пляецца. Падобныя тэхна-логіі ёсць і ў Беларусі, але ў

насе не так часта з'явіліся 30—40 градусаў марозу... Як ні дзіўна, ра-гулі ў такім святлым і напоўненым свежым паветрам памішанні до-бра пераносяць мароз.

Гаспадары і тут не адпусцілі нас без пачастункаў: мёд, хатняя смя-тана, бліны, ну і, натуральна, дра-нікі. Ды такія смачныя! За гасцін-ным сталом і шчырым размовамі нават настальгія па Беларусі крыху ад-ступіла.

Німа. Тут ён падчас службы ў вой-ску праходзіў «вучэбку». Той час узгадвае з асаблівай цеплынёй. З Беларусцю звязана і трагічная старонка гісторыі сямі Ігара Габі-дуліна: а гэта Вялікай Айчыннай вай-ны вызвалены Брест, згарэў у танку яго дзед — Герой Сваецкага Саюза казах Габідулін...

Казахска-польска-беларускія дранікі

Паласаватка казахстанскімі дра-нікамі ўсё ж атрыманася. Як высвет-лілася, прадстаўнікі тых нацыяналь-

насцяў, якія традыцыйна спажыва-лі стравы з бульбы, не змаглі адмові-цца ад іх і на казахстанскім зямлі. У прамысловых аб'ёмах тут бульбу не вырошчваюць. А «ціпкі для сёб», як кажуць украінцы. «Гатункаў» ве-даюць два: белая і чырвоная.

Вёска Ясная палана Тайын-шыньскага раёна нечым падобная на заходнебеларускую: адносна ядрэнная дарога, чыстыя вулі-цы, касцёл... Так, самы сапраўдны касцёл. Як высветлілася, у вёсцы здаўна кампактна пражываюць ка-захстанцы польскай нацыянальнас-ці. Есць і беларусы. Да будаўніцтва храма непасрэднае дачыненне мае кіраўнік інвестпраекта ТАА «Тайн-ша-Астык» Анатоль Рафальскі. Як адзначыў сам Анатоль Браніслава-выч, як сюды прыехаў — так адразу такой мэтай і задаўся.

«Тайынша-Астык» з'яўляецца племянным заводам па развядзен-ні буйной рагатай жывёлы чорна-пярэстай і казахскай белгаловай пароды. З 2008 года вядзецца бу-даўніцтва першай чаргі лан-цужага комплексу. Запла-наваная магутнасць — 1000 кароў. Агульны кошт пра-екта — 17,3 млн долараў.

Уразіла не столькі імпар-тнае абсталяванне, называ-лася, але вельмі практы-чная карусель для даення, колькі само памішанне для ўтрымання кароў. Яго сцены і дах выкананы са спецыяльнай тканіны, якая прапуская дзённая святло да 96 працэнтаў. І, самае ц-кавае, памішанне не аця-пляецца. Падобныя тэхна-логіі ёсць і ў Беларусі, але ў

насе не так часта з'явіліся 30—40 градусаў марозу... Як ні дзіўна, ра-гулі ў такім святлым і напоўненым свежым паветрам памішанні до-бра пераносяць мароз.

Гаспадары і тут не адпусцілі нас без пачастункаў: мёд, хатняя смя-тана, бліны, ну і, натуральна, дра-нікі. Ды такія смачныя! За гасцін-ным сталом і шчырым размовамі нават настальгія па Беларусі крыху ад-ступіла.

Сяргей ПРОТАС, Казахстан—Мінск. Фота аўтара. (Працяг будзе.)

БЫЛІ Ў ВАТЫКАНЕ, БАЧЫЛІ МІКЕЛАНДЖЭЛА...

Карэспандэнты «Звязды» трапілі ў старажытную паганскую бажніцу, наведаліся «амбасадарамі» ў Ватыкан і арганізавалі каля свайго бунгала Санта-Барбару

Калі вы лічыце, што можна паха-дзіць па Рыме два-тры дні — і ўсё пабачыць, не кажыце гэтага нікому. Не сміячыце людзей. Карэспандэн-ты «Звязды» ходзяць па Рыме ўжо шэсць дзён — і сквална смочуць яго, як Рамул і Рэм малако Капіта-лійскай вавушчы.

У гэтым годзе Рыму споўнілася 2762 год. Калі блізкаш тут, здаец-ца, што цікавыя помнікі архітэктур-ы ў ім не менш. Прыехаўшы ў Рым раніцай, накіроўваемся ў славетны храм Санта Марыя Маджорэ.

Гэта адна з чатырох галоўных базылік Рыма. Заснаваная яна была, як і ўсё ў Рыме, не проста так. Паводле легенды, у адну лет-нюю нон 352 года Папу Ліберу і замонаму рымлянину прысланя Мадонна і загадала на тым месцы, дзе заўтра з'явіцца снег, збудавашь храм. Зраўмела, што нараніцу, 5 жніўня 352 года, на Эсквіліне, дзе цяпер знаходзіцца базыліка, ляжыў снег.

Той храм змяніла базыліка, збудаваная ў 440-х гадах Папам Сыхыстам III. Шматкроць базыліка дабудовалася, упрыгожвалася — кожны Папа намагаўся зрабіць не яшчэ лепшай. Званіца базылікі (75 метраў) — найвышэйшая ў Рыме, збудаваная ў 1377 годзе. Сучас-ны фасад узнік у 1740. А яшчэ ў храме захавалася мазаіка XIV ста-годдзя.

Іншы аб'ект, які безумоўна пры-цягвае нашу ўвагу, — Пантэон. — Я нешта не магу разабраць-ца, — круціць галавой карэспанд-энт Валашын. — Па гісторыі ву-чыць, што Пантэон — гэта паганская шукта, там многа багоў. Я воль з Дзянісіем хацеў некалькімі слова-мі перакінуцца. А тут напісана, што гэта хрысціянскі храм.

— Пантэон, Валашын, паўта-рае лёс беларусам, — разважыў пад антычнымі мурамі карэспанд-энт Лабадзенка. — Беларусы ад пачатку былі панганамі, верылі ў многіх багоў. Затры беларусы па-хрысцілі. Але і зараз у вёсцы, калі здараецца засуха, бабля просяць дажджу не ў хрысціянскага Бога, а ў зразумелага ёй Даждзбога, які і адказвае за дождж...

Збудаваны Пантэон у II стагод-дзі нашай эры — значыць, яму каля 1800 гадоў. А на ўваходзе зараз ві-сць плакат, што і лістапада 609 го-да Папа Баніфацыў IV асыяўці Пан-тэон як хрысціянскую царкву. І ў гэ-тым годзе адзначаецца 1400-годдзе гэтай падзеі. А з таго часу дзень 1 лістапада лічыцца ў каталікоў і пра-тэстантаў Днём усіх святых.

— Пальч, вядзі ў Ватыкан, а то зачыніцца, — папрасіў карэспанд-энт Валашын. — Мо яшчэ і Папу Рымскага пабачым...

Карэспандэнт Лабадзенка ўзбройваецца картай — і па заву-голістых вуліцах Рыма мы накіроў-ваемся ў Ватыкан. Гэта горад-дзяр-жава, горад у горадзе, выспа сярод Рыма, самая маленькая дзяржава свету. Фармальна Ватыкан цалкам незалежны ад Італіі. Афіцыйная мо-ва тут — латынь. Жыве ў Ватыкане ўсяго 826 чалавек — як вучняў у мінскай сярэдняй школе. Праўда, з гэтых 826-і 58 — кардыналы, 293 — святары, 101 — жаўнеры Швей-царскай гвардыі (ахова Ватыкана), астатнія — цывільныя.

— Вось дык краіна, хоць саюз з імі арганізуюць. Ані візаў, ані паба-раў на ўваходзе, як у Калізеі, — з прыемнасцю ўдзіхае карэспанд-энт Валашын, пакуль мы крочым уздоўж ватыканскай сцяны ў бок плошчы Святога Пятра.

На плошчы — шматлюдна. Яе дамінанта — фантастычна прыго-жы і магутны сабор Святога Пят-ра. Каб трапіць туды, трэба прайсці праз металашукальнік — ці мала вар'ятаў у гэтым свеце?..

— Такіх вялікіх храмаў у Белару-сі няма. Нездарма сабор Святога Пятра — галоўны каталіцкі храм у свеце. Агульная вышыня храма — 125 метраў!.. Пры гэтым найвы-шэйшыя храмы Беларусі сягаюць прыкладна да 60-ці метраў.

— Пальч, гэта ж «Пета» Міке-ланджэла!.. — Шалпам пракрычаў карэспандэнт Валашын. — Сусвет-на вядомая скульптура!..

— Ягнен, фатараграф, пакуль ёсць магчымасць, — ціха параіў ка-рэспандэнт Лабадзенка.

«Пета» выяўляе момант, калі Матка Боская аплакавае смерць свайго сына Хрыста. Адметнасць, за якую папраклі ў свой час ге-ніяльнага скульптара, у тым, што Панна Марыя выглядае аднаго ўзросту з Хрыстом. Аднак 23-га-довы Мікеланджэла ўіна ведаў, што рабіў... У 1972 годзе ў храме здарыўся прыкры выпадак. Геа-лаг-вар'ят Лаца Тат з альпінісц-кім малатком кінуў на скульпту-ру і, пакуль яго адцягнулі, паспеў адбіць у Маці Боскай палову рукі і нос, намагаўся разбіць Хрысту г-лаву... На месца трагедыі прыбег Папа Павел VI і плакаў каля разбі-тай статуі...

Калі ў вар'ята запыталіся, на-што ён гэта ўчыніў, той адказаў: «Такую прыгажосць мог ства-

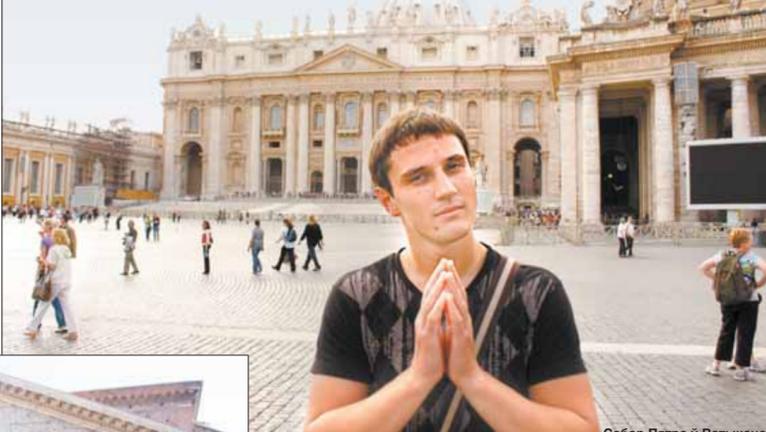
Рымскі пантэон.

— Звычайныя макароны, — жуе карэспандэнт Лабадзенка порцыю за 8 еўра. — І прынеслі на тры ра-ў укусіць.

Затое італьянскае марозіва нас не падавало. — Глядзі, бо-кі мне марозіва наклапі, шарыкі — як цыцкі ў Па-малы Андэрсан!.. — сінеў ад шча-сця карэспандэнт Валашын, адчу-чы порцыю традыцыйнага італьянска-га марозіва за 2,5 еўра.

...Тым часам у 500-гадовым ле-

Сабор Пятра ў Ватыкане.

се каля нашага бунгала вірвала сваё жыццё. Сотні, а мо і тысячы італьянцы бегалі крося па лясных сяціжынах, ухаючы і фіркаючы. Складаецца ўражэнне, што ў Кас-тэльфузана бегае кожны другі. Нездарма многія тутэйшыя жан-чыны ва ўзросце 40—50 гадоў ў-вядваюць, як маладыя дзівучкі. І толькі група школьніц з Нямеччыны выглядала, як атрад калабоў на фоне іншых турыстаў у Кастэль-фузана.

Тут жа ў лес усталівалі некаль-кі пляцовак з велатэрнажорамі і турнікам. Праца кіпчы, як у ліцей-ным цэху трактарнага заводу, ня-гледзячы на моцную вільготнасць, — нават ручнікі не сохнуць.

— Пальч, воль чаму італьянцы беларусам у футбол, як катю, пера-магаюць, — здзіўліўся карэспандэнт Валашын, паглядваючы на імклівае мо 70-гадовага бегуна-дзядока.

Напрыканцы курортнага сезо-на ў Кастэльфузана распалася сапраўдная Санта-Барбара. У бун-гала засялілі адразу некалькі груп з нямецкімі турыстамі-школьнікам. Амаль усім споўнілася 18. Наш рай-скі курорт расфарбаваны апошнімі

колерамі выяскі. Але падчас на-шай перадапошняй дыскатэкі ад-зін з карэспандэнтаў «Звязды» меў неасцярожнасць паціскаць і пачала-ваць адну з прывабных немак (а т-такія знайшліся) прама на дыс-татэці. Немка была гаваркоў.

— Хлопцы, праўда, што вы нем-кам ледзь не жаніцца абяцаеце, а самі праз два дні тут-ляля дадо-му? — весела спытаўся беларускі бармен Уладзь.

Высветлілася, што немка тут жа расказала пра мілонныя жарсці з карэспандэнтам «Звязды» сяброў-кам. І паняслася...

— З гэтымі справамі будзьце пільныя, — папярэдзіў балгарскі сек'юрыці Хрыста. — Нямецкія хлопцы тут на вас у апалчэне аб'ядноўваюцца. Але глядзіце не дайце ў карак якому школьніку, бо такая завіруха падымецца!

Мы паабяцалі Хрыста, што вы нем-кам рахманымі, і на апошняй дыс-катэці не асабліва актыўнічалі! Нас чакала доўгая дарога дадому праз Германію, Чэхію і Польшчу.

Глеб ЛАБАДЗЕНКА, Яўген ВАЛОШЫН. Фота аўтараў. Рым.

Экстрым-вандроўка на Прыстаньку

Нібы на абочыне агульнай шырокай дарогі да мясцін, звязаных з жыццём і творчасцю Якуба Коласа, апынуўся гэты прыгожы куток беларускай прыроды.

Мяне з мам бацькам яднае не толькі роднасць, але і цікаўнасць да ўсяго беларускага, што звязана з

МИНИМАТАР МАБІЛЬНЫХ РАСХОДАЎ

Мабільныя аператары прапаноўваюць усё больш і больш тарыфных планаў. Кожны карысны па-свойму. А як знайсці менавіта той, які патрэбны табе? На днях у байнэце з'явіўся сайт, які дапамагае знайсці тарыфны план, на якім вышы расход будзе мінімальным! Заходзім на GSMPlan.by!

Для пачатку трэба ўвесці некалькі статыстычных параметраў: тарыфны план, які вы цяпер выкарыстоўваеце, прыблізную колькасць хвілін, якія вы размаўляеце з абанентамі розных аператараў, колькасць SMS, якія вы адпраўляеце, ваш населены пункт. Праграма апрацоўвае звесткі дзевяці секунд і выдае спіс тарыфных планаў, якія больш за ўсё падыходзяць пад ваш лад жыцця.

Даступныя розныя варыянты разліку: хуткі, калі вы жывяце ў сталіцы ці абласным цэнтры і размаўляеце пераважна днём, і дакладны, дзе можна пазначыць імяны, якія датычацца менавіта вас.

Па словах стваральніка, сайт пакуль знаходзіцца ў бэта-версіі і будзе яшчэ больш дапрацаваны, галоўнае, каб была зацэкаўленасць наведвальнікаў.

Юген БАРАКАС.

МІНЧАНЕ П'ЮЦЕ УСЁ МЕНШ СПІРТНОГА

Больш як 700 мільярд рублёў патрацілі мінчане ў гэтым годзе на набыццё спіртных напояў. Часцей за ўсё гараджане куплялі гарэлку — амаль паўтара мільёна дэкалітраў, радзей — кыяк.

Сёлетняя рэалізацыя лікёра-гарэлачных выробак узраста на 28 працэнтаў, слабаалкагольных — на 26 працэнтаў. У той жа час продаж гарэлкі скараціўся на 3 працэнтах.

Алена ГУСАЧОНКА, «Мінск—Навіны».

«ГАРАЧЫ» 287 17 41

З вёскі Шыганы Слонімскага раёна да нас звярнулася жанчына (прозвішча прасіла не называць) з пытаннем адносна лані. Трэці год будуюць паміж уласна Шыганамі, вёскамі Новадзвяжыцкавічы і Мірнае, казала, падаецца, нарэшце амаль скончылі. Аднак аб гэтым і не быў уведзены ў эксплуатацыю, прынамсі за апошнія паўгода ніякіх новых зрухаў тут не адбылося.

— А дзе ж нам памыцца? Як лета было, цёплае надвор'е стаяла, дык мы неяк на дварах прыстававалі ланзевыя працэдурны прымаць. А цяпер як? І сельсавет звяртаўся, і ў раённае прадпрыемства ЖКГ тэлефанавалі, дык усюды адказваюць, што няма сродкаў, — тлумачыла заяўніца.

— А гэтая ланя пакуль не знаходзіцца на нашым балансе, яе перададзены нам, як толькі ўведзены ў эксплуатацыю, — патлумачыў нам кіраўнік раённага прадпрыемства ЖКГ Уладзімір ПАКАЛО. — Так што пытанне крыху не на адрас, звяртайтесь або да за-

«БЕЛДЗЯРЖХАРЧПРАМ»: Якасць адпавядае еўрапейскай. Засталася ўраўнаважыць цану

Яшчэ пяць гадоў таму зносу асноўны фонд на прадпрыемствах канцэрна «Белдзяржхарчпрам» склаў 80-90 працэнтаў. У такіх умовах працаваць давайце проста немагчыма.

За апошняю пяцігодку інвестыцыі на мадэрнізацыю ў цэлым па канцэрне склалі каля 900 млрд рублёў. Асобныя галіны вытворчасці (цукровая, лікёра-гарэлачная, пиварная, спіртвая) практычна цалкам абнавілі свае асноўныя фонды, прайшлі поўнае тэхнічнае і тэхналагічнае пераабсталяванне, нарасцілі магутнасці амаль у 4 разы. Большасць прадпрыемстваў канцэрна па ўзроўні спажывання электраэнергіі выйшла на еўрапейскі ўзровень.

Як патлумачыў начальнік упраўлення навукова-тэхнічнага развіцця, капітальнага будаўніцтва і інвестыцый «Белдзяржхарчпрама» Ігар ШУСТАЎ, рэканструкцыя арганізацыі цукровай галіны дала магчымасць канцэрну за перыяд з 2005 па 2008 год павялічыць вытворчасць цукру з 399,6 да 497,3 тысячы тон (пры плане 400 тысяч тон), што дазволіла ўжо ў 2005 годзе цалкам забяспечыць унутраныя патрэбы краіны ў «салодкім золце» і наладзіць яго экспарт.

Арганізацыям пиварнай галіны за першы паўгода асвоена 59,1 млрд рублёў інвестыцый, лікёра-гарэлачнай — 19 млрд рублёў. Напрыклад, летас на рэканструкцыю філіяла Брэсцкага лікёра-гарэлачнага заводу «Белалка» івацэвіцкага спіртзавода было скіравана 3,8 млрд рублёў.

Як вядома, высокая якасць прадукту шмат чым залежыць ад якасці сыравіны. Так, якасную гарэлку можна атрымаць толькі тады, калі гартаваная якасць спірту-рактывіфіката. Яшчэ некалькі гадоў таму лікёра-гарэлачныя заводы канцэрна не мелі сваёй сыравіны і набывалі спірт у старонніх арганізацыяў, а значыць, не маглі ўплываць на яго якасць. Рэканструкцыя івацэвіцкага заводу пачалася ў 2006 годзе. Ужо летась ён выйшаў на аб'ёмы, якія дазволілі яму цалкам забяспечыць сваё галаўное прадпрыемства высокакачэсным спірт-рактывіфікатам і адпраўляць лішкі на вывезоў.

— Да мінулага года наш флаг-

ман лікёра-гарэлачнай галіны «Белалка» не меў свайго спірту і быў залежным ад іншых прадпрыемстваў, якія не ўваходзілі ў склад канцэрна, — расказвае Ігар Шустаў. — З уяўленнем з'явіўся аб'ект у эксплуатацыю Брэсцкага заводу цалкам задавоўлівае патрэбы ў высокакачэсным спірце. Сёння ўсе лікёра-гарэлачныя заводы «Белдзяржхарчпрама» маюць свае філіялы і самі забяспечваюць сябе сыравінай. Гэта палітыка канцэрна. Стабільная якасць — гэта стабільны прыбытак. Прадукцыю лікёра-гарэлачнай галіны мы сёння экспартуем у Расію, у Прыбалтыку, у Еўропу, Кітай, В'етнам, Новую Зеландыю, Амерыку.

Паводле слоў дырэктара івацэвіцкага заводу Васіля ШУРКО, доўгі час праблемай ўсіх спіртзаводаў заставаўся ўтылізацыя барды (адходу вытворчасці). «Сёння на нашым заводзе ў суткі назапашваецца 160 тон барды. Мы адгружаем яе суседнім сельгаспрадпрыемствам як корм для жывёлы. Аднак 160 тон — гэта мяжа. Калі прадпрыемства выйдзе на праектныя магутнасці, у нас будзе збірацца па 330 тон барды ў суткі. Такую колькасць рэалізаваць ужо не атрымаецца (барда ўтрымлівае шмат вады і мае малыя тэрміны захоўвання, мясцоўнае гаспадаркам столькі барды не патрэбна, а вазіць яе далёка нявыгадна — Аўт). Шлях тут адзін. Нам неабходны інвестыцыі ў памеры 12 млрд рублёў для набыцця ўстаноўкі ўтылізацыі барды і вырабу сухога грануляванага корму для жывёлы з доўгім тэрмінам захоўвання».

— У Расіі прыняты адпаведны тэхнічны рэгламент, які забараняе функцыянаванне спіртзаводаў без тэхналогіі ўтылізацыі барды, — раз'ясняе тэм Ігар Шустаў. — Расіянне прымяняюць самыя розныя тэхналогіі — ад традыцыйных (сепарыраванне барды) да найноўшых. Наш канцэрн таксама сёлетня рэалізуе інвестыцыйны праект па ўкараненні

тэхналогіі ўтылізацыі адходу спіртай вытворчасці на Бярэзінскім спіртзаводзе (філіял РУП «Мінск Крыштал» з атрыманнем біягазу (а гэта сваё цэлавая і электраэнергія). Праект плотны, у выдкі станаючы вышэй ён будзе ўкараняцца і на іншых спіртзаводах краіны. У івацэвічах у хуткім часе мы плануем распачаць буйны інвацыійны праект па ўтылізацыі барды з атрыманнем сухога бялковага корму. Плюс — у перспектыве тут, магчыма, будзе прыменена і тэхналогія па атрыманні біягазу. На жаль, усе новыя распрацоўкі і тэхналогіі, што ўкараняюцца сёння ў спіртвытворчай галіне, — замежны (расійскія, украінскія, немцаў, французскія). Ачыненых ноў-хаў не стае.

…Увогуле, зніжэнне сабекошту прадукцыі ў спіртвай галіне дасягаецца за кошт двух асноўных фактараў: скарачэння энергызатрат (што дасягаецца за кошт ўкаранення новых тэхналогіяў і выкарыстання другасных энергасурасў) і зніжэння затрат па сыравіне (у тым ліку і за кошт змяшэння расходў на аплату арэнды складоў для захавання зерня).

— Да апошняга года амаль ва ўсіх нашых вытворчых прадпрыемствах былі праблемы са складамі, — працягвае Ігар Паўлявіч. — Ураджай год ад года павялічваліся, а ўласных ёмістасцяў для захоўвання не хапала, траты на арэнду складскіх памішканняў былі вялікімі. Напрыклад, Івацэвіцкаму спіртзаводу захоўванне 100 тон збожжа абыдзецца каля 75 млн у год. Зараз можна казаць, што нашы заводы лікёра-гарэлачнай галіны сёлетня практычна забяспечылі сябе ўласнымі складскімі памішканнямі. Гэта дало адчувальную эканомію сродкаў і станова адбылася на сабекошце прадукцыі. Аб'ёмы нарыхтоўкі пиварнага ячменю па краіне сёлетня склалі 150 тысяч тон. А ёмістасць элеватара аднаго ачыненнага прадпрыемства па вытворчасці соладу — «Белсолад» — усяго 90 тысяч тон. Сёлетня тут распачалі работы па будаўніцтве новага 100-тысячтоннага элеватара.

Увогуле, для шэрагу вытворчых прадпрыемстваў канцэрна прабле-

ма з недахопам сваёй складаў пачаліся са жніўня гэтага года. Іх плануецца завяршыць да 7 лістапада. Фактычна камплектуецца нова завод. Ад старога застануцца толькі сцены. Уваўя ўзрастуць вытворчыя магутнасці пры захаванні затрат на ранейшым узроўні. Глобальнае рэканструкцыя прадпрыемства дазволіць вырашыць адразу некалькі стратэгічных задач: у поўны аб'ём забяспечыць нашу краіну высокакачэсным соладам, знізіць энергызатраты і сабекошт, павялічыць долю экспарту. Летас прыкладна 60 працэнтаў аб'ёму вытворчасці «Белсолада» пайшо на экспарт (у Казахстан, Узбекістан, Грузію, Арменію, Расію, Украіну) і прынесла дзяржаве 25 млн долараў.

Вялікую ўвагу прадпрыемства надае якасці насення. Літніца гатункі пиварнага ячменю завозіцца з Францыі, Германіі, Польшчы. Вынікі відэакошаў: пры тым жа заратах ураджайнасць павялічылася на 30-40 працэнтаў. Гады праз два ўсё гаспадаркі сыравінай зоны «Белсолада» прыюць на зямлянае селекцыйнае насенне. Сёння якасць пиварнага солада, які вырошчваецца ў Беларусі, адпавядае еўрапейскаму, аднак пры гэтым наш солад пакуль застаецца неканкурэнтаздольным на еўрапейскім рынку. Каб абараніць свой рынак, Еўропа летас узяла мытныя пошліны на солад, які цяпер складае трэць яго цаны. Аднак гэты не адзіны прычына. Як патлумачыў генеральны дырэктар ААТ «Белсолад» Мікалай КЕНДА, сёння 70-80 працэнтаў сабекошту беларускага солада прыпадае на сыравіну. «У нас цана на ячмень устаноўлена ў межах 200 долараў за тону, у той час як у Еўропе — 80-110 долараў. Калі ўрад пойдзе на частковую кампенсацыю ўласнай розніцы вытворцы, то рэалізацыя солада павялічыцца, доля экспарту — таксама. Нам патрэбна цана, якая склалася на рынку Еўропы». А попыт на беларускі солад будзе, падрасціў гендырэктар, бо ўжо сёння прадукцыя прадпрыемства цякае ў Італію, Германію, Польшчу. Якасць беларускага солада ўжо адпавядае еўрапейскаму. Засталася ўраўнаважыць цану.

Інга МІНДАЛЕВА, івацэвічы—Іванава—Жабінка.

Прадукцыю лікёра-гарэлачнай галіны мы сёння экспартуем у Расію, у Прыбалтыку, у Еўропу, Кітай, В'етнам, Новую Зеландыю, Амерыку.

на знешнім рынку. Там жа пачалася будаўніцтва склада бястаражна захоўвання цукру, уводжэнне якога дазволіць значна скараціць выдаткі на яго захоўванне ў старонніх арганізацыяў.

На комплексную рэканструкцыю і тэхнічнае пераабсталяванне ААТ «Белсолад» ужо асвоена амаль 60 млрд. На прадпрыемстве ўсталяваецца сучаснае німецкае абсталяванне агільным кошам 10,3 млн еўра, набытае дзякуючы міжнароднаму крэдытнаму лініі. Мяркуюцца, што пасля рэканструкцыі магутнасці прадпрыемства ўзрастуць з 65 да 130 тысяч тон у год.

Інга МІНДАЛЕВА, івацэвічы—Іванава—Жабінка.

Інга МІНДАЛЕВА, івацэвічы—Іванава—Жабінка.

Інга МІНДАЛЕВА, івацэвічы—Іванава—Жабінка.

Доктар адкажа

Ёсць пытанні? Тэлефануйце...

На гэтым тыдні дзязьжуршы на «гарачай» лініі Міністэрства аховы здароўя плануець:

22 верасня — начальнік аддзела ліцэнзавання фармацэўтычнай дзейнасці Міністэрства аховы здароўя **Вольга Пятроўна ШЫШЭЯ**.

24 верасня — галоўны ўрач Рэспубліканскай клінічнай балніцы паталогіі сляху, голасу і маўлення **Людміла Эдуардаўна МАКАРЫНА-КІБАК**.

25 верасня — галоўны ўрач Мінскага абласнога супрацьтуберкулёзнага дыспансэра **Андрэй Пятровіч МІЦЬКО**.

26 верасня — намеснік галоўнага ўрача Рэспубліканскай клінічнай балніцы медыцынскай рэабілітацыі **Уладзімір Васільевіч ЗАМЫБА**.

У графіку мажымых змяненняў.

Лазню абяцаюць адчыніць да канца года

качышка, у ролі якога выступае «Упраўленне капітальнага будаўніцтва» райвыканкама, або да падрачка — СІМК—163.

Інжынер «Упраўлення капітальнага будаўніцтва» Слонімскага райвыканкама Сяргей ДАРОШКА ўдакладніў, што згаданая лазня будзе не трэці, а другі год. Прычым яна фактычна ўжо пабудавана — га-тоўнасць аб'екта складае 90 працэнтаў. Аднак яна сапраўды пакуль не ўведзена ў эксплуатацыю. Па словах суразмоўцы, лазня часова «замарожана» па прычыне недахопу апошняй часткі сродкаў, якія дагэту паступалі з бюджэту абласной ЖКГ.

— Да будынка падаведзены ўсе сеткі, ацпляцка ён будзе ад кацельні, што размяшчаецца побач. Унутры зроблены апрацоўчыя работы. Засталася набыць толькі дробязі кітальту лавак, шафак, кавасага апарата, правесці невялікае добраўрадкаванне, — патлумачыў Сяргей Анатольевіч. — Думаю, што да новага года лазня будзе ўведзена ў эксплуатацыю.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ПРОДАЖ БИЛЕТАЎ НА МАТЧ БЕЛАРУСЬ — КАЗАХСТАН ПАЧНЕЦЦА 1 КАСТРЫЧНИКА

Продаж білетаў на матч адборачнага раўнда чэмпіянату свету 2010 Беларусь — Казахстан пачнецца пачаць 1 кастрычніка. Пра гэта расказалі ў прэс-службе Беларускай федэрацыі футболу.

Рэалізацыя білетаў будзе ажыццяўляцца ў касак абласнога спартыўнага комплексу «Брэсць» (сустрэча пройдзе ў горадзе над Бугам), а таксама праз РУП «АБФФ-Падарожжа» (па безнаўнім разліку).

Нагадаем, бюро выканкама асацыяцыі «Беларуская федэрацыя футболу» зацвердзіла кошт білетаў на гэты матч: ад 2 да 45 тысяч рублёў.

Вадым БУДАНАЎ, «Мінск—Навіны».

ПРАВИЛА ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «Осень с Жардин теплее»

1. Настоящая рекламная игра называется «Осень с Жардин теплее» (далее по тексту — «Игра»), проводится в соответствии с условиями настоящих правил (далее по тексту — «Правила») с соблюдением требований законодательства Республики Беларусь без взимания с участников Игры дополнительной платы.

Игра имеет целью стимулирование продаж в Республике Беларусь продукции — кофе «Жардин» производства ООО «КАРАБАН-ИГ», Санкт-Петербург, Российская Федерация.

2. Организатором Игры является Инициативно-производственная частная унитарное предприятие «Промтрейст», УНП 101520848 (далее — «Организатор»), зарегистрированное Решением Министрства № 799 от 6 июля 2000 года. Местонахождение Организатора: Республика Беларусь, г. Минск, ул. Интернациональная, 16-302.

3. Игра проводится на территории Республики Беларусь.

Игра проводится в период (далее по тексту — «Срок проведения рекламной игры») с 24 сентября 2009 года по 10 октября 2009 года.

№	Наименование	Единица измерения	Кол-во	Цена за 1 ед., НДС, рублей	Всего с НДС, рублей
1.	Лавка керамическая	шт.	200	1 208,32	1 409 984
2.	Игрушка керамическая	шт.	540	3 189,54	1 722 352
3.	Мельница ручная керамическая	шт.	140	18 233,36	2 625 604
4.	Плед	шт.	40	53 350,15	2 134 006

Итого: 7 931 946

Примечание: Промысловый фонд Игры в размере 7 931 946 (Семь миллионов девятьсот тридцать одна тысяча девятьсот сорок шесть) белорусских рублей формируется за счет средств заинтересованного лица — ООО «КАРАБАН», Российская Федерация.

5. В Игре могут принять участие физические лица, проживающие на территории Республики Беларусь в период проведения Игры (далее по тексту — «Участники»), с учетом ограничений, изложенных в настоящих Правилах. В случае если в Игре принимают участие несовершеннолетние, то участие таких лиц осуществляется строго в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь и настоящими Правилами.

6. В Игре не имеют права участвовать работники и представители Организатора Игры, работники рекламных агентств, связанные с Организатором договорными отношениями (обслуживающих Игры), а также члены семей названных работников и представителей рекламных агентств и представителей любых других юридических лиц, имеющих отношения к организации и проведению настоящей Игры, а также члены их семей. В Игре не имеют права участвовать граждане, привлеченные названными рекламными агентствами и юридическими лицами на основании гражданско-правовых договоров для обслуживания Игры в любой форме, а также члены семей таких граждан.

7. В рамках Игры создается комиссия по проведению рекламной игры. Комиссия осуществляет свою деятельность в период проведения рекламной игры с 24 сентября по 10 октября 2009 года (исключительно). Комиссия уполномочена рассматривать жалобы и предложения со стороны участников Игры. Комиссия состоит из председателя и 4 членов: Председатель — Казим Вероника Петровна, рекламный менеджер УП «Авалонторг»;

Члены Комиссии — Романчук Светлана Владимировна, ведущий специалист по рекламе УП «Промтрейст», Гутковский Алексей Юрьевич, директор ИП «Аджерон», Ананчик Михаил Михайлович, зам. директора по развитию УП «Промтрейст», Проклон Наталья Владимировна, ведущий специалист по рекламе УП «Промтрейст».

8. Регламент работы комиссии.

- Решение комиссии принимается действительным при наличии большинства членов комиссии.
- Протокол подписывается все члены комиссии, присутствующие при проведении заседания.

9. Механизм проведения Игры:

Для участия в Игре необходимо в период с 24 сентября по 10 октября 2009 года: приобрести кофе торговой марки «Жардин» на сумму более 18 000 белорусских рублей только в торговой точке, согласно графика, приведенному в п. 10, и первому обратиться к промоутеру с товарным (кассовым) чеком, подтверждающим факт приобретения кофе торговой марки «Жардин» в объеме не менее 18 000 белорусских руб., свидетельствующий о приобретении продукции «Жардин» на определенную сумму, промоутер, работающий в торговой точке, предлагает Участнику выбрать карточку. Участник рекламной игры в присутствии промоутера выбирает карточку с выбранным количеством карточек и получает приз, обозначенный под заданным номером карточки.

10. Розыгрыш призов, определение победителей Игры.

Розыгрыш заключается в установлении конкретного вида приза, причитающегося Участнику, и проводится в момент стирания защитного кода на карточке.

Каждый Участник обязан предоставить промоутеру в центре выдачи призов паспорт либо ксерокопию паспорта.

Торговые точки, задействованные в проведении рекламной игры:

№	Город	Наименование	Адрес	Время работы	24	25	26	30	01	02	03	07	08	09	10	Кол-во призов
1	Минск	Рекламная игра (ИП «Инициатива»)	Дунина Маргаритовна, 11	сб., чт., пт. с 14.00 до 20.00 сб. с 11.00 до 15.00												48
2	Минск	Корона (ООО «Инициатива»)	Календарьская, 24	сб., чт., пт. с 11.00 до 21.00 сб. с 11.00 до 15.00												230
3	Минск	БИТ (ООО «Ванар»)	МКАД/Миропроменко													67
4	Минск	Рига	ул. Сурганова, 50													39
5	Минск	На недельку (ТЮП «Промторг»)	Мягусовна, 35													48
6	Минск	На недельку (ИП «Белорусторг»)	ул. Баграцова, 55/6													32
7	Минск	Белторг (ООО «Белторг»)	Жолтанкова, 2													256
8	Минск	Простор (САО «Простор-Минск»)	пр. Дзержинского, 126													79
9	Минск	Сосис (ООО «Либретто»)	ул. Калиновского, 66 а													46
10	Минск	Галло (ИП «Белмолдесуд»)	пр-т Фоковского, 2													134
11	Витебск	Чайная империя (ИП «Чайная империя»)	ул. Ленина, 75	с 11.00 до 15.00												33
12	Витебск	Веста №142 (САО «Веста»)	ул. Чалова, 50	чт., пт. с 14.00 до 20.00 сб. с 11.00 до 15.00												33
13	Витебск	Веста №140 (САО «Веста»)	пр-т Сторожевой, 22													33
14	Витебск	Веста №144 (САО «Веста»)	ул. Чалова, 34													33
15	Витебск	Веста №150 (САО «Веста»)	пр-т Сторожевой, 1 а													33
16	Могилёв	Капитал вкуса №3 (ООО «Альтернативная экономика»)	ул. Переломская, 42													34
17	Могилёв	Переметел-3 (ООО «Рифтрайд»)	ул. Лепеханского, 22/26													34
18	Могилёв	Китовен (ООО «Рифтрайд»)	ул. Мовчанского, 53													34
19	Бобруйск	Капитал вкуса №6 (ООО «Альтернативная экономика»)	ул. Мясная, 57													

СКАНВОРД + СУДОКУ

Склаў Яўген ЛЯХАЎ.

Сканворд і судоку з загадкамі і выявамі птушкі.

судоку
У квадраце з 9 на 9 клетак трэба размясціць лічбы ад 1 да 9 уключна такім чынам...

Судоку сетка з лічбамі.

ЛІТАРАЛЬНАЯ ГІСТОРЫЯ ЗВЯЗДА

17 верасня 1934 года. ХАРКАЎ, 15 верасня (БЕЛТА). «Совецкі самалёт новай канструкцыі «РД» з савецкім матаром...

Рэкорд савецкіх лётчыкаў, Пажар у кінатэатры і асаблівасці айчыннага сацрэалізму.

нуў пажар. На сцэне ў гэтым памішанні прысутнічала каля 250 глядачоў. Усе дзверы і вокны былі закрыты...

А ўсім Караткевічам уваход бясплатны!

Віцебскі «Беларускі тэатр «Лялька» ў дзень нараджэння вялікага земляка, уладжэнца Оршы Уладзіміра Сямёнавіча Караткевіча, 26 лістапада будзе пускаяць на паказ глядачоў з такім прозвішчам бясплатна...

Крымінал, здарэнні у паў з даху

На доме па вул. Паўночнай, што ў Пінску, інвалід 2-ой групы рамантаваў тэлевізійную антэну. 45-гадовы мужчына не ўтрымаўся на даху і ўпаў. Цэла інваліда знайшлі паэзы.

Сёння Месяц Маладзік 18 верасня. Сонца ўсход, захад, даўжыня дня. Імяныны.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ Сканворд (19 верасня). Па гарызанталі: Кейс. Саваяж. Шарж.

Надвор'е на заўтра. Геамагнітныя ўзрушэнні. Абзначэнні: няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў.

22 верасня Сёння па ініцыятыве міжнародных экалагічных арганізацый адзначаецца Міжнародны дзень слапоў.

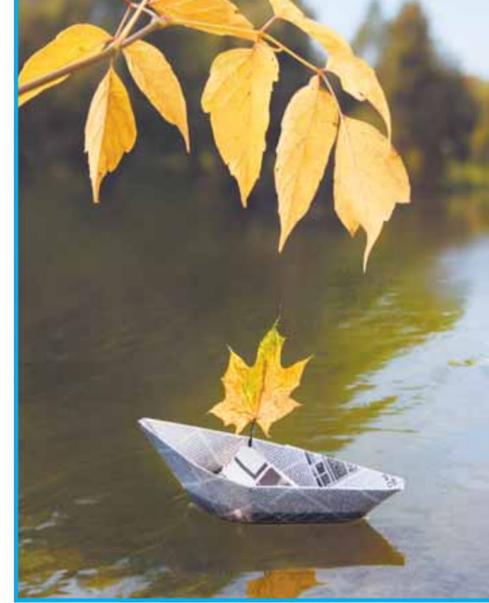
Крэмаш адрзел рэкламы 287 17 79. ПРАДАЕЦЦА: Кватэра 2-пакаёвая ў цэнтры Салігорска...

СОО «МІНСКІЙ ЗАВОД АВТОМОБИЛЬНОЙ КОМПЛЕКТАЦИИ» ОБЪЯВЛЯЕТ ТЕНДЕР ПО ПРОВЕДЕНИЮ ПРОЕКТНО-ИЗЫСКАТЕЛЬСКИХ РАБОТ...

Крэмаш адрзел рэкламы 287 17 79. Тэл. 8 029 198 10 09. «Рэно-Меган-Класік» 1997 г. в. 1,9д, камплект зімоваў гумы...

ЗВЯЗДА КУПОН ДЛЯ БЯСПЛАТНАЙ ПРЫВАТНАЙ АБ'ЯВЫ. Запоўніце разборліва, выражце і вышліце на адрас рэдакцыі: 220013 Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 А.

Фота Слова Яўгена ПЯСЕЧКА. Не ўсаподзіць далёкім прыгодам, Не ўсцешыць чужыным званам...

РЫТУАЛЬНАЕ АДЗЕННЕ Адным з галоўных аtryбутаў і, адпаведна, найбольшым складальнікам традыцыйных беларускіх абрадаў, безумоўна, было абрадавае адзенне.

Усім хітмесе! Яна была падобная на Венеру — выдатная знешнасць, але чагосьці не хапала... Паненка, дай тэлефончыкі! Хто казэлі?!